

1. Qiymətəmələgəlmənin xarici amillərinə aiddir –

- istehsalçılar
- daxili ticarət
- xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi
- əmtəə dövriyyəsi
- √ bazar mühiti

2. Qiymətəmələgətirən amillərə aiddir-

- √ valyuta amili
- inflyasiya amili
- maya dəyəri
- investisiya amili
- Vergilər

3. Məhsul satışından əldə edilən mənfəətin (M_t) qiymətdən asılılığı aşağıdakı düsturla hesablanır (q -satış həcmi, Z – qiymət, P_d – məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclər, F -məcmu sabit xərcləri)

•

$$M_t = \sum qZ - \sum qP_d$$

•

$$M_t = \sum qZ - F$$

√

$$M_t = \sum qZ - \sum qP_d - F$$

•

$$M_t = \sum qZ - qP_d + F$$

•

$$M_t = \sum qZ + qP_d - F$$

4. Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir: -

- tikinti quraşdırma işlərinin təşkili ilə əlaqədar xərclər
- tikintidə işçilərə xidmətlə əlaqədar olan xərclər
- √ maşın və mexanizmlərin istismar xərcləri
- inzibati təsərrüfat xərcləri
- sair üstəlik xərclər

5. Qiymətəmələgətirən amil deyil -

- √ inflyasiya amili
- konyunktura amili
- dövlət inhisar tənzimlənməsi amili
- dəyər amili
- valyuta-maliyyə amili

6. Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir –

- √ sabit və dəyişən xərclərin cəminə

- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqi
- maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
- ümumi gəlirin maya dəyərində olan nisbətində
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə

7. Aşağıdakılardan hansı səhvdir?

- orta qiymət səviyyəsi qarşılıqlı əvəzedicilərin qiymətləri əsasında müəyyən edilir
- ✓ minimum qiymət səviyyəsi istehsal xərci ilə müəyyən edilir.
- maksimum qiymət səviyyəsi məhsulun nadir xassələri əsasında müəyyən edilir.
- minimum qiymət səviyyəsi məhsulun maya dəyəri ilə müəyyən edilir.
- orta qiymət səviyyəsi rəqib əmtəələrin qiymətləri əsasında müəyyən edilir

8. Sair üstəlik xərclərə aid deyildir:

- qeyri-məhsuldar xərclər (cərimə, ödəmə)
- ✓ çox tirajlı qəzetlərin saxlanması xərcləri
- elmi-tədqiqat işləri üçün ayırmalar
- bank krediti üzrə ödəmələr
- təşkilatın əmlakının sığortalanması

9. Maşın və mexanizmlərin istismar xərcinə aiddir:

- elmi-tədqiqat işləri üçün ayırmalar
- ✓ birdəfəlik xərclər
- fəhlələrə verilən əsas əmək haqqı
- material xərcləri
- təhlükəsizlik texnikası üzrə xərclər

10. Məhsulun istehsal maya dəyəri sənaye maya dəyərindən yüksəkdir –

- Dolayı xərclər qədər
- Birbaşa xərclər qədər
- ✓ Ümumtəsərrüfat xərcləri qədər
- Kommersiya xərcləri qədər
- Maşın və avadanlıqların saxlanması xərcləri qədər

11. Məhsulun tam maya dəyəri istehsal maya dəyərindən yüksəkdir –

- ✓ qeyri-istehsal xərcləri qədər
- nəqliyyat xərcləri qədər
- birbaşa xərclər qədər
- alternativ xərclər qədər
- ümumtəsərrüfat xərcləri qədər

12. Qiymətməhləgətirən amillər nədir?

- qiymətləri dəyişdirən daxili və xarici amillərdir
- ✓ hamısı doğrudur
- qiymətin quruluşuna daxili təsir üsullarıdır
- qiymətlərin səviyyə və dinamikasına təsir göstərən obyektiv şərait və qanunauyğunluqlar
- qiymətlərin quruluşuna xarici təsir üsullarıdır

13. Qiymətməhləgəlmənin bazar amilləridir –

- məhsulun keyfiyyəti
- ✓ tələb
- məhsulun təyinatı

- hamısı
- istehsal xərcləri

14. Məhsulun istehsalı həcmindən asılı olan xərclər hansılardır?

- dəyişən
- dolayı
- sabit
- ✓ dəyişən və sabit.
- alternativ

15. Aşağıdakılardan hansı qiymətin əmələ gəlməsinə aktiv təsir göstərmir?

- bazarın inhisarlaşması
- ✓ investisiya siyasəti
- dempinq
- valyuta məzənnəsi
- inflyasiya

16. Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir –

- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqi
- maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- ümumi gəlirin maya dəyərinə olan nisbətində
- ✓ sabit və dəyişən xərclərin cəminə

17. Nəqliyyat xərclərinin differensiasiyası daha yüksəkdir?

- ✓ çay və avtomobil nəqliyyatında
- hava və dəniz
- dəniz nəqliyyatında
- boru-kəmə
- hava nəqliyyatında

18. Maya dəyərinin 60Azn, məhsul üzrə mənfəətin 15Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 40%
- 400%
- 75%
- 45%
- ✓ 25%

19. Maya dəyərinin 40 Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 20Azn
- 60 Azn
- ✓ 50 Azn
- 10 Azn
- 40 Azn

20. Maya dəyərinin 90Azn, məhsul üzrə mənfəətin 36Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 250%
- 126%
- 54%
- 400%
- ✓ 40%

21. Maya dəyərinin 110Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 45% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- √ 200Azn
- 255 Azn
- 20 Azn
- 220Azn
- 65 Azn

22. Maya dəyərinin 70Azn, məhsul üzrə mənfəətin 21Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- √ 30%
- 91%
- 49%
- 33.3%
- 40%

23. Maya dəyərinin 82Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 18% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- √ 100 Azn
- 118Azn
- 21.9 Azn
- 64 Azn
- 20 Azn

24. Bazis şərtləri nədir?

- Məhsulun sığortalanması şərti ilə idxal və ixracı nəzərdə tutulur
- Məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulur
- Alışla bağlı bütün xərclərin alıcının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür
- Satışla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərəfindən ödənilməsidir
- √ Nəqliyyat, məhsulun sığortalanması və əmtəələrin gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə əks olunması şərtləri

25. Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansılardır?

- məhsulun keyfiyyəti
- marketing tədqiqatının keyfiyyəti
- satışın həcmnin artırılması
- azad rəqabət mühiti
- √ məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət

26. Qiymətləri aşağı salmağa sövq edən amil:

- √ bazarda aparıcı yer tutmağa çalışmaq
- uzunmüddətli mənfəət əldə etməyə çalışmaq
- daha çox alıcı kütləsi cəlb etmək
- cari tələbin yüksək tələbi
- rəqabətin olması

27. Qiymət bu amillərdən asılı deyildir -

- firmanın məqsədləri
- rəqabətin olması ehtimalı
- keyfiyyətin fərqləri
- √ firmanın istehsal gücü
- bazarın seqmentləşdirilməsi imkanı

28. Birbaşa xərclərin tərkibinə daxil deyildir -

- fəhlələrin əsas əmək haqqı
- √ inzibati – təsərrüfat xərcləri

- sair düzünə xərclər
- tikinti və maşın və mexanizmlərinin istismar xərcləri
- materialların və konstruksiyaların dəyəri

29. İnzibati təsərrüfat xərclərinə aiddir:

- fəhlələrə verilən əlavə əmək haqqı
- reklamlara çəkilən xərclər
- √ poçt – teleqraf, dəftərxana və telefon xərcləri
- təşkilatın əmlakının sığortalanması
- obyektlərin verilməsinə maliyyə xərcləri

30. Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- √ maşın və mexanizmlərin istismar xərcləri
- sair üstəlik xərclər
- tikinti quraşdırma işlərinin təşkili ilə əlaqədar xərclər
- inzibati təsərrüfat xərcləri
- tikintidə işçilərə xidmətlə əlaqədar olan xərclər

31. Yükdəşmə xərcləri ibarətdir

- Əməliyyatların ilkin və yekun məsrəflərindən
- √ başlanğıc - son əməliyyat xərcləri və daşıma xərcləri
- Sərnişinlərin və yüklərin nəql olunma xərcləri
- Yükləmə və boşaltma işlərinə xərclər
- Yüklərin nəql olunma xərclərindən

32. Tədavül xərclərinə aiddir -

- vasitəçi təşkilatların xərcləri
- istehsal xərcləri
- reklam xərcləri
- satışdan sonrakı xidmət xərcləri
- √ nəql etmə xərcləri

33. Maya dəyəri nədir?

- istehsal avadanlıqlarının saxlanması xərcləridir
- əmtəənin realizə olunmasından əldə olunan pulun həcmidir
- bazarın öyrənilməsinə çəkilən xərclərdir
- kommersiya xərcləridir
- √ əmtəənin istehsalına və reallaşdırılmasına çəkilən xərclərin cəmidir

34. Əmtəənin qiymətinin aşağı düşməsinə təmin edir -

- İstehsal həcmində azalma.
- Təbavüldə olan pul kütləsinin artması.
- Qarşılıqlı istifadədə yüksək səmərəlilik.
- √ Kapitaldan istifadənin yüksək səmərəliliyi
- İqtisadi vəziyyətin sabitliyi

35. Əmtəənin qiymətinin qalxma səbəbi hansıdır?

- İstehsal həcmində artım.
- İstehsal və tədavül xərclərinin aşağı düşməsi.
- √ Vasitəçilərin sayının artması.
- Vergilərin azaldılması.
- Texniki proqress.

36. Yeni yaradılan dəyərin bir hissəsinin büdcəyə daxil olması forması hansıdır?

- ✓ ƏDV və aksiz vergisi
- mənfəət
- əmlak
- nəqliyyat
- gəlir

37. Qiymətin dinamikasına təsir edən əsas amil hansıdır?

- məqsədli bazarın seçilməsi
- əmtənin bazarda istehlakçıların davranış tərzini
- bazar konyunkturası
- ✓ əmtənin bazarda strateji və taktiki mövqeyi
- rəqabət mühiti

38. Tikinti maşın və mexanizmlərin illik xərclərinə aiddir.

- tikinti maşınlarının idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri
- cari təmir xərcləri
- maşınların daşınmasına çəkilən xərclər
- yanacaq xərcləri
- ✓ amortizasiya ayırmaları

39. Qiymətlərin səviyyəsinə təsir edən vergi növü:

- gəlir vergisi
- əmlak vergisi
- nəqliyyat vergisi
- yol vergisi
- ✓ əlavə dəyər vergisi

40. Qiymətməhləgəlmənin xarici amillərinə aid deyil –

- bazar mühiti
- əmtə hərəkatı kanalının iştirakçıları
- ✓ xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi
- dövlət
- istehlakçılar

41. Maya dəyərinin 30Azn, məhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək istehsal qiymətini tapın:

- 10,8 Azn
- 1.8 Azn
- 9,0 Azn
- ✓ 47.2 Azn
- 5.4 Azn

42. Qiymətlərin hesablanması məhsulün mərhələsidir:

- məhsulun maya dəyəri ilkin əsasdır
- qiymətin aşağı olması mənfəəti qeyri-mümkün edir
- qiymətin yüksək səviyyəsi tələbi qeyri-mümkün edir
- əmtənin nadir üstünlükləri nəzərə alınır
- ✓ rəqiblərin qiymət və əmtəələrinin təhlili

43. Maya dəyərinin 40Azn, məhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək onun məbləğini tapın:

- 5.4 Azn

- √ 9 Azn
- 18 Azn
- 1.8 Azn
- 30 Azn

44. Maya dəyərinin 50Azn, məhsul üzrə mənfəətin 30Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək qiyməti tapın:

- 90
- 76,8
- √ 94,4
- 94
- 82,4

45. Maya dəyərinin 50Azn, rentabellik səviyyəsinin 15% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- √ 7.5 Azn
- 0.75 Azn
- 3.33 Azn
- 0.3Azn
- 30 Azn

46. Maya dəyərinin 100 Azn, rentabellik səviyyəsinin 55% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 0.55 Azn
- 1.81 Azn
- √ 55 Azn
- 5.5 Azn
- 45 Azn

47. Maya dəyərinin 450Azn, rentabellik səviyyəsinin 50% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 400 Azn
- 675 Azn
- √ 225 Azn
- 9 Azn
- 11 Azn

48. Maya dəyərinin 12Azn, rentabellik səviyyəsinin 25% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- √ 3 Azn
- 9 Azn
- 48 Azn
- 2.08Azn
- 15 Azn

49. Rentabellik səviyyəsinin 15% , məhsul üzrə mənfəətin 7.5 Azn olduğunu bilərək maya dəyərini müəyyən edin:

- 1.125 Azn
- 51.125 Azn
- 8.625 Azn
- √ 50 Azn
- 11.25 Azn

50. Rentabellik səviyyəsinin 28% , məhsul üzrə mənfəətin 112 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri müəyyən edin:

- √ 400 Azn
- 4 Azn
- 31.36 Azn
- 3136Azn
- 143.36 Azn

51. Maya dəyərinin 60Azn, məhsul üzrə mənfəətin 15Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 125%
- 75%
- √ 25%
- 40%
- 45%

52. Maya dəyərinin 148Azn, məhsul üzrə mənfəətin 29.6Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 5%
- 1.5%
- 1.9%
- √ 20%
- 1.8%

53. Maya dəyərinin 80Azn, məhsul üzrə mənfəətin 20Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- √ 25%
- 1%
- 40%
- 100%
- 400%

54. Maya dəyərinin 20Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 15% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 17Azn
- 133.(33) Azn
- 18.67Azn
- 3Azn
- √ 23.53Azn

55. Maya dəyərinin 85Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 25% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 63.75Azn
- 21.25Azn
- 106.25Azn
- 29.41Azn
- √ 113.33Azn

56. Maya dəyərinin 125Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 150,60Azn
- 625Azn
- 100Azn
- √ 156,25Azn
- 25,75Azn

57. Maya dəyərinin 15Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- √ 21.4Azn
- 19.5Azn
- 45.5Azn
- 4.5Azn
- 10.5Azn

58. Maya dəyərinin 55Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 53.35Azn

- 56.65Azn
- 18.3Azn
- √ 78.57Azn
- 16.5Azn

59. Maya dəyərinin 62Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 25% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 15.5Azn
- 37Azn
- 46.5Azn
- 77.5Azn
- √ 82.7Azn

60. Maya dəyərinin 85Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 283Azn
- √ 121azn
- 25.5Azn
- 60Azn
- 225Azn

61. Qiymətlərin istehsal xərclərinə görə müəyyən edilməsinin üstünlükləridir:

- qiymətin aşağı olması mənfəəti qeyri-mümkün edir
- istehsalçılar bazar segmentləşdirilməsini və alıcıların qiymətə münasibətləri nəzərə almırlar
- √ qiymət avans olunmuş kapitalı ödəməklə məqsədli mənfəəti formalaşdırır
- istehsalçılar qiymətdən faydalı kommersiya vasitəsi kimi istifadə etmirlər
- qiymət alıcıların əmtəyə vermək istədiklərindən yuxarı və aşağı ola bilər

62. Mümkün qiymət səviyyəsinin seçilməsi üçün əsasdır -:

- qiymətin əmələ gəlməsi metodunun seçilməsi
- √ məhsulun maya dəyərinin nəzərə alınması
- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi
- tələbin müəyyən edilməsi
- qiymətin əmələ gəlməsi məsələsinin qoyuluşu

63. Qiymətlərin hesablanması modelinin mərhələsi deyildir:

- tələbin müəyyən edilməsi
- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi
- √ rəqabətin səviyyəsinin və rəqabətə meylliliyin təhlili
- rəqiblərin qiymət və əmtəələrinin təhlili
- qiymətin əmələ gəlməsi məsələsinin qoyuluşu

64. Əgər əmtəənin qiyməti onun keyfiyyətini əks etdirirsə -

- √ alıcılar qiymətə yüksək həssaslıq göstərir
- keyfiyyət bilavasitə qiymətdə özünü biruzə verir
- alıcılar qiymətə az həssasdırlar
- qiymət keyfiyyətə zəmanətdir
- qiymət yeganə keyfiyyət göstəricisidir

65. Alternativ metodlar qrupuna aid deyildir:

- qiymətlərin istehsal məsrəfləri ilə bazarda tapılmış tarazlığa görə müəyyən edilməsi
- qiymətlərin bazarda tələbə görə müəyyən olunması
- qiymətlərin istehsal məsrəfləri əsasında müəyyən olunması
- qiymətlərin rəqabətə meyllilik əsasında müəyyən olunması

✓ reqressiv təhlil metodu

66. Aşağıdakılardan hansı əsas (bazis) metodlar qrupuna aid deyildir:

- parametrik metod
- xərc metodu
- aqreqat metod
- normativ metod
- ✓ qiymətlərin istehsal xərcləri əsasında müəyyən edilməsi

67. Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodları qrupudur:

- ✓ əsas və alternativ
- qayda və prinsip
- tövsiyyə və vasitələr
- bal və orta çəki
- təhlil və müqayisə

68. Qiymətəmələgəlmənin metodikası təmin edir:

- marketing prinsipinin tətbiqini
- əmtəələrin keyfiyyət parametrlərinin ölçüsünü
- ✓ qiymət strategiyasının reallaşdırılmasını
- qiymətlərin müəyyən edilməsi qaydasını
- əmtəələrin istehlak faydalılığını

69. Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodologiyasının əsasında dayanır:

- ✓ qiymət strategiyası
- inflyasiya
- qiymət sistemi
- qiymət strukturu
- qiymət dinamikası

70. Qiymətin əmələ gəlməsinin metodologiyası deyildir:

- ✓ qiymətin tərkibi və quruluşunun təhlili
- qiymətlərin müəyyən edilməsi və əsaslandırılması
- qiymətin əmələgəlməsi konsepsiyasının işlənilib hazırlanması
- qiymət sisteminin formalaşdırılması
- qiymətəmələgəlmənin idarə olunması üzrə prinsip və metodlar məcmusu

71. Təklif qiyməti nədir?

- satıcının maksimal qiyməti və alıcının minimal qiyməti
- ✓ alıcıların bazarda müəyyən miqdar əmtəəni təklif edərkən razı olduğu minimal qiymət
- istehsalçının bazarda müəyyən qədər əmtəəni təklif etməyə razılaşdığı maksimal qiymət
- müəyyən əmtəəni alıcıların satıcıdan almağa hazır olduğu maksimal qiymət
- istehsalçının bazarda öz əmtəəsini satdığı minimal qiymət

72. Tələb qiyməti nədir?

- istehlakçıların bazarda əmtəəni reallaşdırdığı maksimal qiymətdir
- sadalananların hamısı
- ✓ verilmiş əmtəəyə görə alıcıların ödəməyə razılaşdığı maksimal qiymətdir
- verilmiş əmtəəyə görə alıcıların ödəməyə razılaşdığı minimal qiymətdir
- sövdələşmənin aparıldığı qiymətdir

73. Dünya bazar qiymətinin növü

- tənzimlənən qiymət
- bazis qiymət
- √ FOB qiyməti
- tender qiyməti
- franko – anbar - istehsalçı qiyməti

74. Firma daxilində iqtisadi münasibətlərdə tətbiq olunan qiymət növünü göstərin:

- cari qiyməti
- sabit qiymətlər
- √ transfert qiyməti
- buraxılış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiyməti

75. Transfert qiymətlər nədir?

- Beynəlxalq ticarətdə tətbiq olunan qiymət.
- İdxal-ixrac əməliyyatlarında əmtəəyə ödənilən qiymət.
- İstehsalçı müəssisənin vasitəçi təşkilata məhsul satan zaman tətbiq etdiyi qiymət.
- Sahələrarası məhsul satışı zaman tətbiq olunan qiymət.
- √ müəssisənin daxili bölmələri və filialları arasındakı hesablaşma qiyməti

76. Aşağıdakıların hansı nəqliyyat xidmətləri tariflərinin növləri deyildir:

- avtomobil nəqliyyatında (taksi daxil olmaqla) sərnişinlərin və yüklərin daşınması
- yüklərin daşınması, dəmiryol nəqliyyatında boşaltma və yükləmə işləmə
- √ daxili bazarda məişət tullantılarının daşınması xidmətləri
- dəmiryol nəqliyyatında sərnişinlərin, baqaj, yük baqajlarının və poçtların daşınması
- xarici gəmilərin daxili su yollarında keçidi yığımları

77. Transfert qiymətinin müəyyən olunmasında iştirak etmir:

- son hədd xərcləri
- bazar qiymətləri
- müqavilə qiymətləri
- √ smeta qiymətləri
- istehsal məsrəfləri

78. Nəqliyyat xidmətlərinə görə tariflərə aid edilir:

- yükdaşıma tarifləri
- franko nəqletmə tarifləri
- yükdaşıma və sərnişindəşıma tarifləri
- √ sadalananların hamısı
- sərnişin daşıma tarifləri

79. Qiymətlərin dinamikası aşağıdakı amillərin təsiri altında formalaşır:

- daxili və xarici amillər
- cavabların heç biri doğru deyildir
- prinsipial və strateji amillər
- √ strateji və taktiki amillər
- əsas və əlavə amillər

80. Tikinti məhsulunun qiymətini xarakterizə edir.

- bina və qurğuların tikintisinə çəkilən xərclər
- √ smeta dəyəri
- maya dəyəri

- avadanlığa çəkilən xərc
- dəyər

81. Təsbit olunma qaydasına görə qiymətin növü hansıdır?

- netto qiymətlər
- ✓ müqavilə qiymətləri
- auksion qiymətləri
- sənaye məhsulunun qiyməti
- mövsümi qiymətlər

82. Xidmət etdiyi iqtisadi dövriyyəsinin xarakterinə görə qiymətin növü hansıdır?

- ✓ tikinti məhsulunun qiyməti
- sərbəst qiymətlər
- müqavilə qiymətləri
- birja qiymətləri
- cari qiymətlər

83. Fəaliyyət müddətinə görə qiymət növünü göstərin

- tikinti məhsulunun qiyməti
- tender qiymətlər
- preyskurant qiymətlər
- ✓ sabit qiymətlər
- brutto qiymət

84. Bazar qiymətinin formalaşması zamanı -

- tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
- təklifin həcmi tələbin həcmindən aşağıdır
- ✓ tələbin həcmi təklifin həcminə bərabərdir
- təklifin həcmi tələbin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır

85. «Müqavilə qiymətinə sinonim kimi hansı müəyyənliliyi göstərmək olar?

- faktiki sövdələşmə qiyməti
- tarazlıq qiyməti
- topdansatış qiyməti
- pərakəndə satış qiyməti
- ✓ kontrakt qiyməti

86. Əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növü hansıdır?

- pərakəndə satış qiymətləri
- cari qiymətlər
- satınalma qiymətləri
- mövsümi qiymətlər
- ✓ məlumat qiymətləri

87. Aşağıdakılardan hansı səhvdir -

- qiymət əmtəənin dəyərini pulla ifadəsidir
- tarif pullu xidmətlərin qiymətidir
- tarif su nəqliyyatı xidmətlərinin qiymətidir
- ✓ qiymət (tarif) əmtəənin (xidmətin) istehsalı və tədavülü xərclərinin məcmusudur
- qiymət alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun miqdarıdır

88. Qiymətin stimullaşdırıcı elementi hansıdır?

- aksiz vergisi
- √ mənfiyyət
- topdansatış əlavələri (güzəştləri)
- ƏDV
- ticarət əlavələri (güzəştləri)

89. Qiymətin bölüşdürücü funksiyası nə ilə əlaqədardır?

- xərclərin ölçülməsi və bölüşdürülməsi
- xalq təsərrüfatı sahələri arasında kapital axını
- √ milli gəlirin bölüşdürülməsi və yenidən bölüşdürülməsi
- əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi
- tələb və təklifin nisbətlərinin balanslaşdırılması

90. Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil

- istehsal yerində FOB qiyməti
- √ təsbit edilən qiymətlər
- franko-anbar-istehlakçı qiyməti
- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- bazis məntəqə qiyməti

91. Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

- ƏDV-nin məbləği qədər
- maya dəyəri və mənfiyyətin cəmi qədər
- √ ticarət əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər.
- topdansatış əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər.
- aksiz vergisinin məbləği qədər

92. Sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil –

- aksiz vergisi
- istehsalçı müəssisənin topdan satış (buraxılış) qiyməti
- əlavə dəyər vergisi
- √ ticarət əlavələri (güzəştləri)
- mənfiyyət

93. «Franko qiyməti» asılıdır –

- əmtənin bazar payından
- √ əmtənin daşınması xüsusiyyətlərindən
- rəqabətdən
- əmtəyə olan tələbdən
- əmtənin növündən

94. İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil –

- √ aksiz vergisi
- mənfiyyət
- maya dəyəri
- qiymət əlavələri
- əlavə dəyər vergisi

95. Marjinal qiymət nəzəriyyəsinin əsas prinsipidir –

- təklifin həcmnin artırılması
- tələbin həcmnin artırılması
- ✓ bazar da tarazlığa nail olunması
- sağlam rəqabət mühitinin yaradılması
- inhisarlaşmanın qarşısının alınması

96. Qiymətəmələgəlmənin prinsiplərinə aid deyil

- qiymət intizamına nəzarət
- qiymətlərin məqsədyönlülüyü
- qiymətqoymada fəsiləsizlik
- qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması
- ✓ qiymətlərin təsbit edilməsi

97. Qiymətin funksiyası deyil

- uçot funksiyası
- ✓ tədiyyə funksiyası
- stimullaşdırıcı funksiya
- informasiya funksiya
- bölüşdürücü funksiya

98. Firmanın qiymətəmələgəlmə nəzəriyyəsinə əsas istiqamətlərə aiddir?

- qiymətlərin indeksləşdirilməsi
- ✓ subyektiv mərginalizm
- antiinhisarçılıq
- iqtisadi artımın təmin edilməsi
- sosial ədalət

99. Əmək dəyər nəzəriyyəsinə görə qiymətin formalaşmasının əsasını təşkil edir

- istehlak dəyəri.
- tələb - təklif nisbətləri
- mübadilə dəyəri
- tədaviyədə olan pul kütləsinin miqdarı
- ✓ ictimai-zəruri əmək xərcləri

100. Əmək-dəyər nəzəriyyəsinə görə -

- qiymət-istehlakçılarının məhsul vahidini almaq üçün ödədikləri pulun miqdarıdır
- qiymət-istehlakçı faydalılığının ölçüsüdür
- qiymət-əməyin məsrəflərinin və istehlak dəyərinin ölçüsüdür
- ✓ qiymət-dəyərin pulla ifadəsidir
- qiymət-əmək məhsulu və istehlak dəyəridir

101. “Qiymət-dəyərin pulla ifadəsidir tərifinin banisi kimdir?

- L.Valras, K.Mencer
- P.Makkonelli, L.Bryu
- ✓ A.Smit, D.Rikardo, K.Marks
- A.Marşall
- U.Cevons, L.Valras

102. Qiymətəmələgəlmə elmi-

- əmtənin istehsalı prosesini və hərəkət mərhələlərini öyrənən bir elmdir
- ✓ qiymətlərin formalaşması prosesini, hərəkət qanunauyğunluqlarını və onlardan istifadəni öyrənən elmdir
- qiymət - əmək xərclərini və dəyəri öyrənən bir elmdir
- qiymət-bazarda alıcı xərclərini öyrənən bir elmdir

- qiymət-istehlakçıların pul gəlirlərinin formalaşması prosesini öyrənən bir elmdir
- 103.** Müxtəlif məhsulların istehsalı və istehlakına qiymətin hansı funksiyaları vasitəsilə təsir edilir?
- uçot
  - informasiya
  - bölgü
  - √ stimullaşdırıcı
  - tələb və təklifin balanslaşdırılması
- 104.** Qiymətlərin birbaşa tənzimlənməsi başlıca olaraq hansı sahələrdə istifadə olunur?
- tikintidə
  - əmlak bazarında
  - fermer təsərrüfatlarında
  - √ rabitə, nəqliyyat
  - yeyinti sənayesində
- 105.** Hansı ölkədə təzidlənən qiymətlərin xüsusi çəkisi daha aşağıdır?
- İsveçrə
  - İngiltərə;
  - √ ABŞ;
  - Fransa;
  - Avstriya;
- 106.** Qiymətin dəyər ətrafında dəyişməsi formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?
- demoqrafik amil
  - √ strateji
  - taktiki amil
  - iqtisadi amil
  - təbii amil
- 107.** İstehlakçının nominal gəlirlərinin və digər əmtəələrin qiymətlərinin sabit qalması şəraitində istehlakçı tələbinin ucuzlaşmış əmtəələrə keçməsi baş verir. Qiymətin tələbin həcminə belə təsiri necə adlanır?
- miqyas effekti
  - faydalılıq effekti
  - gəlir effekti
  - mənfəət effekti
  - √ əvəzetmə effekti
- 108.** Nominal gəlirin dəyişməz qalması şərti ilə qiymətin dəyişməsi istehlakçının real gəlirlərinin artması deməkdir. Qiymətin istehlakçının tələbinə belə təsiri necə adlanır?
- səmərə effekti
  - faydalılıq effekti
  - əvəzetmə effekti
  - miqyas effekti
  - √ gəlir effekti
- 109.** Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsinə aid deyildir: -
- ümumi qiymətlərin dondurulması
  - qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
  - rentabellik normasının təyin edilməsi
  - müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
  - √ valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi

110. Tənzimləmə qiyətlərə aiddir
- ✓ son hədd qiyətləri və təsbit edilən qiyətlər
  - birja qiyətləri və təsbit edilən qiyətlər
  - birja qiyətləri
  - son hədd qiyətləri
  - təsbit edilən qiyətlər
111. Qiyətlərin tənzimlənməsi metodudur –
- ✓ iqtisadi - inzibati metod
  - aqrəqat metodu
  - beyin hücumu metodu
  - xərc metodu
  - parametrik metod
112. Qiyətlərin dövlət tənzimlənməsinin dolaylı metodları hansılardır?
- Qiyətlərin dondurulması.
  - Sərbəst bazar qiyətlərinin dondurulması
  - ✓ Vergilərin və vergi dərəcələrinin müəyyən edilməsi.
  - Təchizat – satış və ticarət əlavələrinin ölçülərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
  - Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
113. Qiyətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metodları hansılardır?
- Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi.
  - ✓ Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
  - Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi.
  - Pul tədavülü və kreditin tənzimlənməsi.
  - Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.
114. Konyunkturaya təsir göstərən daimi fəaliyyət göstərən amil:
- sosial ziddiyyət
  - daxili və beynəlxalq siyasi böhran
  - möhtəkirlik amilləri
  - ✓ elmi texniki tərəqqi
  - kortəbii hadisələr
115. Hansı qiyətlər dempinq qiyəti sayılır?
- daxili bazar qiyətindən 20%, dünya bazar qiyətindən 18% aşağı qiyətlər
  - ✓ daxili bazar qiyətindən 20%, dünya bazar qiyətindən 8% aşağı qiyətlər
  - daxili bazar qiyətindən 8%, dünya bazar qiyətindən 20% aşağı qiyətlər
  - daxili bazar qiyətindən 18%, dünya bazar qiyətindən 20% aşağı qiyətlər
  - daxili və xarici bazar qiyətlərindən 10-15% aşağı olan qiyətlər
116. Dempinq nədir?
- ✓ məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiyətlərlə satışı və məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiyətindən aşağı qiyətlə satışı
  - məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiyətlərlə satışı
  - məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiyətindən aşağı qiyətlə satışı
  - məhsulun irihəcmli güzəştlərlə satışı
  - heç biri doğru deyil
117. Azərbaycan Respublikasında qiyətləri və tarifləri tənzimləyən orqan hansıdır?
- ✓ Tarif Şurası
  - Vergilər Departamenti

- Gömrük Komitəsi
- Dövlət Sosial Müdafiə Fondu
- İctimai Təşkilatlar

118. Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi forması deyil -

- antiinhisar qanunvericiliyi ilə tənzimləmə
- istehsal və tədavül prosesində bilavasitə iştirak etməklə tənzimləmə
- pul tədavülü sferası vasitəsilə tənzimləmə
- ✓ antiinflasiya siyasəti ilə tənzimləmə
- gəlir siyasəti ilə tənzimləmə

119. Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi

- ✓ cavablar doğrudur
- antiinflasiya xarakterli ola bilər;
- antiböhran xarakterli ola bilər;
- antiinflasiya və antiböhran xarakterli ola bilər
- antiinhisar xarakterli ola bilər;

120. Qiymətlərin dondurulması səmərəlidir?

- uzunmüddətli dövrdə
- bütün variantlar doğrudur
- mülayim inflyasiya zamanı
- ✓ yüksək inflyasiya zamanı
- qism müddətli dövrdə

121. Konyunkturaya təsir edən daim fəaliyyət göstərməyən qeyri-tsiklik amil:

- istehsal və kapitalin təmərküzləşməsi
- elmi-texniki tərəqqi
- ✓ kortəbii hadisələr
- əmtələrin istehsalı və istehlakında mövsümlilik
- inflyasiya

122. Hansı ölkədə tənzimlənmənin qiymətlərin xüsusi çəkisi daha yüksəkdir?

- İngiltərə;
- ✓ İsveçrə
- Avstriya;
- Fransa;
- ABŞ;

123. Dövlət tərəfindən qiymətlərin təsbit olunması üsulu deyil -

- inhisar qiymətlərinin təsbit olunması
- dövlət sektorunda qiymətlərə nəzarət
- preyskurantların tətbiqi
- qiymətlərin «dondurulması»
- ✓ rentabellik səviyyəsinin təsbit olunması

124. Sərbəst qiymətlərin tənzimlənməsi sahəsində tətbiq olunan metoddur -

- proteksionizm
- heç biri
- dempinqin qadağan olunması
- ✓ dempinqin və qiymət ayrışdırılışının qadağan olunması
- qiymət ayrışdırılışının qadağan olunması

125. Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- təbii amil
- demoqrafik amil
- ✓ taktiki amil
- strateji
- iqtisadi amil

126. Qiymətməhləgəlmə prosesinin dövlət tərəfindən inzibati tənzimlənməsi formasıdır?

- Vergi tənzimlənməsi
- Bütün inzibati tədbirlər
- ✓ Təsbit edilmiş qiymət və tariflərin müəyyən olunması
- Müəyyən dövr üçün qiymətin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
- Rentabelliyyənin son həddinin müəyyən edilməsi

127. Geniş mənada konyunktura:

- hər hansı bir ölkənin vəziyyətini xarakterizə edir.
- hadisələrin böhranı
- təkrar istehsal prosesinə bilavasitə bazar ifadəsində baxır
- ✓ qarşılıqlı əlaqədə keçid vəziyyətlərinin şəraitini və əlaqələrin məcmusunu ifadə edir
- ictimai kapitalın təkrar istehsalı prosesində yaranan ziddiyyətlərin vahidliyini nümayiş etdirir

128. «Tənzimlənen qiymətlər haqqında» Azərbaycan Respublikası qanunu neçənci ildə qəbul edilmişdir?

- 2008
- 2005
- 2009
- 2006
- ✓ 2003

129. Gömrük tarifləri aşağıdakı funksiyaları yerinə yetirir:

- stimullaşdırıcı
- fiskal
- ✓ fiskal və proteksionist
- proteksionist
- bölüşdürücü

130. Hazırda aşağıdakı tariflərdən biri dövlət tərəfindən tənzimlənmir?

- sərnişin nəqliyyatı
- ✓ məişət xidməti tarifləri
- bütün cavablar düzgün deyil
- rabitə
- kommunal xidmətlər

131. Dünya təcrübəsində tətbiq olunan məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- on iki
- on
- beş
- üç
- ✓ altı

132. Qiymət strategiyası müsbət nəticə vermir

- ✓ məhsulun qiyməti tez-tez dəyişərsə

- bazar tədqiqatı apararaq qiymətlər barəsində qərar qəbul olunarsa
- məhsulların bazarda olma müddəti məhdud deyilsə
- məhsulun qiyməti sabit qalarsa
- qiymətlər məqsədli bazara uyğun olduqda

133. Qiymətlərin idarə olunması üzrə konkret praktiki tədbirlər sistemi necə adlanır?

- qiymət strategiyası
- qiymətlərin differensiallaşdırılması
- qiymət siyasəti
- ✓ qiymət taktikası
- qiymətlərin bazar sığortalanması

134. Aktiv qiymətməhləgəmə nədir?

- alternativ metodlar əsasında qiymətqoyma
- rəqiblərin qiymət qərarları əsasında qiymətqoyma
- bütün variantlar doğrudur
- rentabelliyn məqsədli səviyyəsi əsasında qiymətqoyma
- ✓ satışın idarə edilməsi çərçivəsində qiymətqoyma

135. Passiv qiymətməhləgəlmə nədir?

- satışın idarə edilməsi çərçivəsində qiymətqoyma
- bütün variantlar doğrudur
- rentabelliyn məqsədli səviyyəsi əsasında qiymətqoyma
- ✓ rəqiblərin qiymət qərarları əsasında qiymətqoyma
- alternativ metodlar əsasında qiymətqoyma

136. Qiymətməhləgəlməyə alternativ yanaşmaları göstərin:

- qiymət və gəlir
- xərc və qiymət
- xərc və gəlir
- gəlir və qiymətlilik
- ✓ qiymət və qiymətlilik

137. Qiymət strategiyasının işlənilməsi prosesinin elementlərinə aid deyil –

- maliyyə təhlili
- strateji təhlil
- maliyyə məqsədlərinin dəqiqləşdirilməsi
- ✓ qiymət taktikasının işlənilməsi
- bazarın segment təhlili

138. Marketing strategiyasının əsas tiplərinə aid deyil –

- bütün cavablar doğrudur
- ✓ yeni məhsulun yaxud modifikasiyasının işlənilməsi
- bazara ciddi daxilolma
- bazarın segmentləşdirilməsi
- bazarın inkişafı

139. "Müstəqil qiymət strategiyasının işlənilməsi daim təkrarlanan prosesdir" fikri doğrudurmu?

- qismən doğrudur
- doğru deyil
- inhisarçı müəssisələr üçün doğrudur
- inkişaf etməkdə olan bazarlarda fəaliyyət göstərən müəssisələr üçün məqbuldur

✓ doğrudur

140. “Yüksək qiymət” strategiyası aşağıdakı şərtə riayət olunması zamanı müsbət nəticə verir: -

- ✓ Daha aşağı qiymətlə böyük miqdarda məlumatların satışından gələn mədaxil itkisi əvvəlki ilə müqayisədə cüzdirsə
- cavablar doğru deyildir
  - istehsalçılar bazar segmentləşdirilməsini və alıcıların qiymətə münasibətlərini nəzərə almırlar
  - istehsalçılar onu qəbul etmək istəmirlər ki, qiymət istehsal xərclərindən düz asılı olmaya bilər
  - qiymət alıcıların əmtəyə vermək istədikləri yuxarı və aşağı qiymət ola bilər

141. Müəssisədə bir neçə qiymət strategiyasının eyni vaxtda tətbiqi mümkündürmü?

- yalnız hakim mövqeyə malik müəssisələrdə mümkündür
  - mümkün deyil
- ✓ mümkündür
- yalnız ekstremal şəraitli bazarlarda mümkündür
  - bu yolverilməzdir

142. Qiymət siyasətinin hazırlanmasına təsir edən əsas amil hansıdır?

- rəqabət formaları
- ✓ rəqabət
- marketing konsepsiyası
  - istehlakçıların reaksiyası
  - bazar konyunkturasi

143. Qiymət strategiyasının növü deyil

- yüksək qiymət strategiyası
- ✓ xüsusi qiymət strategiyası
- aşağı qiymət strategiyası
  - məqsədli qiymət strategiyası
  - orta qiymət strategiyası

144. Aşağı qiymətlər strategiyası hansı məqsəd üçün tətbiq edilmir?

- ✓ yüksək mənfəət əldə etmək
- gəlirlərin səviyyəsi
  - iflasa uğramaq
  - ümumi satış həcmi artırmaq
  - istehsalı tam gücü ilə işlətmək

145. Bazarda öz fəaliyyəti üçün əlverişli şəraitin saxlanılması və sabitliyə çalışan firmalara xas olan strategiya hansıdır?

- dəyişməz qiymət
  - məqsədli qiymət
  - aşağı qiymət
- ✓ orta qiymət
- yüksək qiymət

146. Yüksək qiymət strategiyası təmin edir-

- yüksək xərcləri
  - tələbin yüksəlməsini
- ✓ yüksək mənfəəti
- yeni texnologiyanın tətbiqini
  - artıq pul ödəmələrini

147. Qiymət strategiyası deyildir:

√ xərc metodu ilə qiymət strategiyası

- dəyişməz qiymət strategiyası
- yuvarlaq olmayan qiymət strategiyası
- aşağı qiymət strategiyası
- yüksək qiymət strategiyası

148. Qiymət siyasəti təmin etməlidir:

- texnologiya tətbiqini
- √ maksimal gəlir imkanlarını
- vahid tarif səviyyəsini
- cavablar doğru deyildir
- alternativ yanaşma

149. Orta qiymətlər strategiyası hansı halda müsbət nəticə verir:

- yüksək qiymət məhsulun yüksək keyfiyyətini təmin edirsə
- √ qoyulan kapitala görə uzunmüddətli və ədalətli mənfəət əldə etməyə şərait yaradırsa
- yüksək və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda
- çox saylı məmulatın nisbətən aşağı qiymətlə satışında əldə edilən gəlir ilkin yüksək qiymətlə müqayisədə əhəmiyyətsizdirsə
- rəqabət məhduddursa

150. Məqsədli qiymətlər strategiyası hansı müsbət nəticəni verir?

- bir neçə il müddətinə qanəedicə mənfəət kütləsi
- kapitalqoyuluşunun dəyəri ilə mənfəətin uzlaşması
- satış həcmnin və qiymətin dəyişməsi halında mənfəət kütləsinin daimi qalması
- hər hansı bir konkret il ərzində yüksək mənfəət kütləsinin əldə edilməsi
- √ sadalananların hamsını təmin edir

151. Aşağı qiymətlər strategiyası hansı hallarda özünü doğruldur:

- xarici bazara daxil olmaq halında
- kütləvi bazara çıxış zamanı
- ümumi satış həcmi artırmaq halında
- √ bütün variantlar doğrudur
- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halında

152. Daxili qiymət siyasəti:

- √ əhalinin əsassız (süni) qiymət və tarif artımından müdafiəsinə xidmət edir
- xarici iqtisadi əlaqədən maksimum faydalanmağa xidmət edir
- qiymət artımının səbəblərini izah edir
- bütün cavablar doğrudur
- xarici qiymət siyasəti ilə qarşılıqlı iqtisadi əlaqəni təmin edir

153. Qiymət siyasətinin strateji cəhəti özündə nəyi birləşdirir?:

- qiymətlərin formalaşmasının xərc istiqaməti
- √ qiymətlərin qoyulması və dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılmış tədbirlərini
- qiymətlərin formalaşmasının fasiləsizliyi
- cavablar doğru deyildir
- qiymətlərin formalaşmasının marjinal istiqaməti

154. Qiymət siyasətinin strateji cəhəti nədən ibarətdir?:

- qiymətəmələgəlmə prosesinin fasiləsizliyindən
- qiymətlərin stimullaşdırıcı xassəyə malik olmasından

- ✓ müəssisənin bütün istehsal şəbəkəsinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə tədbirləri əhatə etməsindən
- doğru cavab yoxdur
- qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılmasından

155. Dövlətin birbaşa (vasitəsiz) siyasəti istiqaməti deyildir -

- müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- ✓ paritet qiymətlərin sərbəstləşdirilməsi
- rentabellik normasının təyin edilməsi
- ümumi qiymətlərin dondurulması

156. Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqamətidir:

- dövlət tədarükü
- pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi
- dövlətin investisiyası
- ✓ cavablar doğru deyildir
- vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi

157. Dövlətin qiyməti vasitəli (dolay) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqaməti deyildir:

- ✓ paritet qiymətlərin təyin edilməsi
- pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi
- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi
- idxal və ixrac rüsumlarının və gömrük kvotasının təyin edilməsi
- vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi

158. Qiymət siyasətinin taktiki cəhəti -

- qiymətlərin qoyulması üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
- istehsal şəbəkəsi üzrə fəaliyyəti tənzimlənməsi tədbirləridir
- istehsal edilən əmtəələrin rəqabət qabiliyyətililiyinin təmin edilməsi tədbirləridir
- cavablar doğru deyildir
- ✓ qiymətlərin dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir

159. Müəssisənin qiymət siyasəti aşağıdakılardan hansını təmin edir-

- müəssisənin istehsal prosesinin fasiləsizliyini
- məhsulun yeniləşməsini
- ✓ istehsal edilən əmtəələrə qiymətlərin qoyulmasını yoxlanılmasını və dəyişdirilməsini
- cavablar doğru deyildir
- xammallardan tam və səmərəli istifadəni

160. Qiymət siyasətinin əsas istiqamətləri hansılardır?

- təsbitləşdirmə
- ✓ daxili və xarici
- indeksləşdirmə
- xərc və faydalılıq
- liberallaşdırma

161. Bunlardan hansı yeni və analoqu olmayan məhsullara qiymətqoyma strategiyasıdır?

- sabit qiymətlər strategiyası
- üstün qiymətlər strategiyası
- lider qiymətlər strategiyası
- mükafatlı üstəliklər strategiyası
- ✓ yüksək qiymətlər və ya «qaymaqıyğma» strategiyası

162. Qiymət taktikası özündə aşağıdakılardan hansı üzrə qərarları əks etdirir?

- qiymətqoyma bazasının seçilməsi
- qiymətlərin təhlili və proqnozlaşdırılması
- ✓ qiymətin psixoloji həddinin seçilməsi
- qiymətin əmtəənin təyinatına istiqamətləndirilməsi
- optimal qiymət səviyyəsinin seçilməsi

163. Qiymət strategiyasının iqtisadi məzmununun riyazi ifadəsi hansıdır –

- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkın qiymətlərin dinamikası
- qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası
- ✓ qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkın qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları + ilkin qiymətlərin dinamikası
- qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası+ qiymətlərin bazar sığortalanması.
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkın qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları

164. Maya dəyərinin 70Azn, məhsul üzrə mənfəətin 21Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 49%
- 91%
- 33.3%
- ✓ 30%
- 40%

165. Maya dəyərinin 90Azn, məhsul üzrə mənfəətin 36Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 54%
- 126%
- 250%
- ✓ 40%
- 400%

166. Maya dəyərinin 30Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 40% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- ✓ 50 Azn
- 20 Azn
- 70 Azn
- 200 Azn
- 12 Azn

167. Rentabellik səviyyəsinin 25% , məhsul üzrə mənfəətin 110 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri müəyyən edin:

- ✓ 440 Azn
- 25 Azn
- 27,5 Azn
- 135Azn
- 85 Azn

168. Rentabellik səviyyəsinin 20 % , məhsul üzrə mənfəətin 80 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri müəyyən edin:

- 16 Azn
- 800 Azn
- ✓ 400 Azn
- 160 Azn
- 600 Azn

169. Maya dəyərinin 60Azn, məhsul üzrə mənfəətin 40Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək qiyməti tapın:

- ✓ 18

- 10.8
- 20
- 80
- 7,6

170. Tələbin gəlirə görə elastikliyi əmsalının vahiddən yüksək olması aiddir –

- ikinci dərəcəli zərurət mallarına
- sadalananların hamısına
- ✓ nüfuz əmtəələrinə
- ərzaq mallarına
- sosial xidmətlərə

171. Aşağıdakılardan hansına həmişə qeyri-elastik tələb mövcuddur?

- sadalananlardan hamısına
- minik avtomobillərinə
- ikinci dərəcəli zərurət mallarına
- ✓ gündəlik tələbat mallarına
- dəbdəbə əşyalarına

172. Çarpaz elastiklik əmsalı sıfırdan kiçikdirsə -

- əmtəələr nadir xüsusiyyətlərə malikdirlər
- ✓ əmtəələr qarşılıqlı tamamlanıdır
- əmtəələr qarşılıqlı əvəz olunandır
- əmtəələr qeyri-asılıdır
- əmtəələr sosial əhəmiyyətlidir

173. Çarpaz elastiklik əmsalı sıfırdan böyükdürsə -

- əmtəələr sosial əhəmiyyətlidir
- əmtəələr qeyri-asılıdır
- ✓ əmtəələr qarşılıqlı əvəz olunandır
- əmtəələr qarşılıqlı tamamlanıdır
- əmtəələr nadir xüsusiyyətlərə malikdirlər

174. Tələbin qiymət elastikliyi müəyyən edən amil hansıdır?

- Sadalananların heç biri
- Məhsul satışının təxirə salınması imkanları
- Məhsulun sosial əhəmiyyət daşıması
- Qarşılıqlı əvəzedicilərin olmaması
- ✓ Məhsulun alternativ istifadə imkanları

175. Tələbin qiymətə görə birbaşa elastikliyi əmsalı vahiddən kiçikdirsə -

- tələb artandır
- tələb azalandır
- tələb elastikdir
- ✓ tələb qeyri-elastikdir
- tələb mütləq qeyri-elastikdir

176. Tələbin qiymətə görə birbaşa elastikliyi əmsalı vahiddən böyükdürsə –

- tələb artandır
- tələb mütləq elastikdir
- tələb azalandır

- ✓ tələb elastikdir
- tələb qeyri-elastikdir

177. Tələbin gəlirə görə elastikliyinin vahiddən kiçik əmsalı hansı əmtəələrə aiddir?

- nüfuz əmtələrinə
- heç birinə
- normal əmtəələrə
- ✓ Qiffen əmtələrinə
- istehlak xidmətlərinə

178. Qarşılıqlı əvəz olunan əmtələrin birinin qiymətinin yüksəlməsi digərinə olan tələbi –

- azaldır
- dəyişmir
- tarazlaşdırır
- məhdudlaşdırır
- ✓ artırır

179. Aşağıdakı əmtələrdən hansına olan tələb mütləq qeyri-elastikdir

- gündəlik tələbat mallarına
- avtomobillərə
- geyim vasitələrinə
- ✓ ucuz və xüsusi təyinatlı məhsullara
- məişət avadanlığına

180. Tələbin qiymətə görə çarpaz elastikliyi əmsalı sıfıra bərabədirsə əmtəələr –

- normal əmtələrdir
- qarşılıqlı əvəz olunandır
- qarşılıqlı tamamlanandır
- ✓ qeyri-asılı əmtələrdir
- aşağı kateqoriyalı əmtələrdir

181. Tələbin qiymətə görə çarpaz elastikliyi əmsalı sıfırdan kiçikdirsə, əmtəələr –

- qarşılıqlı əvəz olunandır
- ✓ qarşılıqlı tamamlanandır
- aşağı kateqoriyalı əmtələrdir
- normal əmtələrdir
- qarşılıqlı qeyri-asılı əmtələrdir

182. Tələbin qiymətə görə çarpaz elastikliyi əmsalı sıfırdan böyükdürsə, əmtəələr –

- normal əmtələrdir
- aşağı kateqoriyalı əmtələrdir
- ✓ qarşılıqlı əvəz olunandır
- qarşılıqlı tamamlanandır
- qarşılıqlı qeyri-asılı əmtələrdir

183. Nəqliyyat tariflərinin təsnifatı aşağıdakı əlamətlər üzrə aparılmır

- Qurulma forması üzrə
- Dövlət tənzimlənməsi dərəcəsi üzrə
- İqtisadi mühit üzrə
- Növlər üzrə
- ✓ Xidmət etdiyi dövriyyəyə görə

184. İstehsalın mövcud səviyyəsi həcmində formalaşan tələbat

- mütləq tələbat
- artan tələbat
- nisbi tələbat
- cüzi tələbat
- ✓ həqiqi tələbat

185. Qiymət dəyişməsinə rəqiblərin reaksiyası nə vaxt olur?

- Bazara giriş və çıxış üçün maneələr vardır.
- Təklif olunan əmtəələr oxşar deyilsə və bazara giriş maneələri yoxdursa.
- Satıcıların sayı sox olarsa, və təklif olunan əmtəələr eyni deyilsə.
- Satıcılar məhdud sayda olarsa və əmtəələr az fərqlənərsə.
- ✓ Bazar haqqında informasiya əldə etmək asandırsa.

186. İstehlakçı qiymət dəyişməsinə nə vaxt həssaslıq göstərmir.

- Əmtəə bazarda digər əvəzedici məhsullara yaxın yerləşdirilibsə.
- İstehlakçı qarşılıqlı əvəzolunan əmtəələrin keyfiyyət və qiymətini müqayisə edə bilirsə.
- İstehlakçıya əmtəə əvəzediciləri məlumdursa.
- ✓ İstehlakçının əmtəəyə xərci onun məcmu gəlirində az bir pay tutarsa,
- İstehlakçının əmtəəyə xərci onun gəlirləri ilə müqayisədə yüksəkdirsə.

187. Tələbin elastikliyinə təsir etmir:

- vaxt amili
- əvəzedici məhsulların olması
- məhsuldan istifadə olunması imkanlarının müxtəlifliyi
- məhsulun əldə olunmasının tezlik dərəcəsi
- ✓ firmanın mikromühihi

188. Təklifin dəyişməsinə təsir edən qeyri-qiymət amili: -

- alıcıların sayı
- digər məhsulların qiymətləri
- alıcıların zövqü
- gəlirlərin səviyyəsi
- ✓ istehsal texnologiyası

189. Təklifin qeyri-qiymət determinantlarına aid deyildir: -

- resursların qiymətləri
- qiymət dəyişməsində gözlənilir
- ✓ region infrastrukturunu
- istehsal texnologiyası
- vergilər və dotasiyalar

190. Aşağıdakılardan hansı tələbin qeyri-qiymət determinantı deyil?

- alıcıların sayı
- ✓ vergilər və dotasiyalar
- gələcək qiymət və gəlirə görə istehlakçı gözləməsi
- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri
- alıcıların zövqü

191. Aşağıdakılardan hansı təklifin qeyri-qiymət determinantı deyil?

- ✓ alıcıların gəlirləri
- satıcıların sayı
- resursların qiymətləri

- qiymət dəyişməsinin gözlənilməsi
- digər əmtəələrin qiymətləri

192. Maya dəyərinin 15Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 10.5Azn
- 45.5Azn
- ✓ 21.4Azn
- 4.5Azn
- 19.5Azn

193. Maya dəyərinin 500Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- ✓ 625Azn
- 600Azn
- 400Azn
- 100Azn
- 125Azn

194. Maya dəyərinin 85Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 25% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 21.25Azn
- 29.41Azn
- ✓ 113.33Azn
- 63.75Azn
- 106.25Azn

195. Rentabellik səviyyəsinin 28% , məhsul üzrə mənfəətin 112 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri müəyyən edin:

- 3136Azn
- 4 Azn
- ✓ 400 Azn
- 31.36 Azn
- 143.36 Azn

196. Maya dəyərinin 100 Azn, rentabellik səviyyəsinin 55% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 1.81 Azn
- 0.55 Azn
- 45 Azn
- ✓ 55 Azn
- 5.5 Azn

197. Maya dəyərinin 50Azn, məhsul üzrə mənfəətin 30Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək qiyməti tapın:

- 94
- 82,4
- 76,8
- ✓ 94,4
- 90

198. Qiymət siyasətinin hazırlanmasına təsir edən əsas amil hansıdır?

- rəqabət formaları
- bazar konyunkturasi
- marketinq konsepsiyasi
- istehlakçilərin reaksiyasi
- ✓ rəqabət

199. Qiymət strategiyası müsbət nəticə vermir

- məhsulların bazarda olma müddəti məhdud deyilsə
- qiymətlər məqsədli bazara uyğun olduqda
- ✓ məhsulun qiyməti tez-tez dəyişərsə
- istehlakçılara qiymət siyasətini izah etmək çətin olmazsa
- bazar tədqiqatı apararaq qiymətlər barəsində qərar qəbul olunarsa

200. Aşağı qiymətlər strategiyası hansı hallarda özünü doğruldur:

- xarici bazara daxil olmaq halında
- ✓ cavablar doğrudur
- ümumi satış həcmi artırmaq halında
- kütləvi bazara çıxarmaq halında
- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halında

201. Duopoliya nədir?

- düzgün cavab yoxdur
- ✓ iki istehsalçının fəaliyyət göstərdiyi bazar
- iki və daha çox istehlakçının olduğu bazar
- istehsalın bir nəfərin əlində cəmləşməsi
- istehsalın bir iri və çoxlu sayda kiçik firmaların olduğu bazar

202. Qiymət likvidliyi modelinin növüdür –

- ✓ Barometrik qiymət liderliyi;
- Dempinq qiymət liderliyi.
- Rəqabətli qiymət liderliyi;
- Dinamik qiymət liderliyi;
- Statistik qiymət liderliyi;

203. Bertran modelinin əsasını təşkil edən müddəə hansıdır?

- firma rəqib reaksiyasının passiv olacağını düşünür.
- ✓ firma rəqib qiymətinin təsbit olunduğunu düşünərək öz qiymətini müəyyən edir;
- firma «qiymət müharibəsinə» meyl edir;
- firma qeyri-qiymət rəqabətinə üstünlük verir;
- firma rəqiblə sövdələşməyə səy göstərir;

204. Kurno modelinin əsas müddəası sayılır –

- firmalardan hər biri digərinin istehsal həcmi sabit qəbul edir;
- hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir;
- hər iki firma istehsal haqqında eyni zamanda və müstəqil şəkildə qərar qəbul edir.
- ✓ hər iki firma özünü lider kimi aparır
- satıcılar istehsal həcmi seçilməsindəki sahələri barədə dəqiq informasiyaya malik deyil;

205. Oliqopolistik bazarın xarakterik cəhəti deyil –

- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması;
- sahədə firmaların azsaylı olması;
- ✓ qiymət ayrı-seçkiliyi;
- standart və differensial əmtəələrin istehsalı;
- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq.

206. Uzunmüddətli dövrdə rəqib firmanın tarazlıq şərti ilə bir optimal buraxılış həcmi sayılır ki, bu zaman -

- mənfəəti bir əlavə vahidə buraxılışı artırmaq yolu ilə yüksəltmək olar
- doğru cavab yoxdur

- qaytarılmayan xərclər və sabit xərclər minimaldır
- uzunmüddətli orta sabit xərclər qiymətə bərabərdir
- ✓ qiymət uzunmüddətli son hədd xərclərinə bərabərdir

207. Oliqopolistlər arasında qeyri-qiymət rəqabətinin metodu deyil –

- dizayn və qablaşdırma
- ✓ qiymətin differensiallaşdırılması
- məhsulun differensiallaşdırılması
- məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- reklam işinin təşkili

208. Oliqopolistlər üçün əsas çətinlik nədən ibarətdir?

- qiymət taktikasının dəyişməsi;
- qiymətlərə nəzarətin həyata keçirilməsi.
- ✓ rəqiblərin reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi;
- alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi;
- qiymət strategiyasının seçilməsi;

209. Oliqopolistlərin koordinasiya edilmiş qiymətlərə nail olması yolları hansılardır?

- düşünülmüş paralelizm;
- ✓ qiymət liderliyi, düşünülmüş paralelizm və gizli razılaşmanın bağlanması;
- sahəvi tələbin dəyişkənliyi;
- qiymət liderliyi;
- gizli razılaşmanın bağlanması;

210. Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışı modelidir –

- düşünülmüş paralellizm
- koordinasiya edilməyən oliqopoliya;
- müəssisələrin sövdələşmələri;
- «qaydalar üzrə oyun»;
- ✓ sadalananların hamısı.

211. İnhisar rəqabətli müəssisənin istehsal həcminə təsir strategiyası deyil –

- rəqibin qiymət strategiyasının izlənilməsi;
- reklam taktikasına yenidən baxılması.
- satışın stimullaşdırılması
- parametrlər üzrə differensiallaşma strategiyası;
- ✓ qiymətlərdə liderlik;

212. İnhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil –

- ✓ qiymət ayrı-seçkiliyi;
- çoxlu sayda satıcıların olması;
- əmtəənin differensiallaşdırılması;
- qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət.
- qiymət rəqabəti;

213. Oliqopolistik model olan Bertran modelində oliqopolistlər –

- ✓ rəqib qiymətini əvvəlcədən verilmiş kəmiyyət kimi qəbul edir
- rəqibin qiymət strategiyasını qəbul edir
- rəqiblə birbaşa sövdələşməyə üstünlük verir
- rəqibin marketinq strategiyasını nəzərə almır
- rəqib qiymətini və məhsulunu müqayisə edir

214. Bir-birinin qiymətqoyma siyasətinə və marketinq strategiyasına həssas olan azsaylı satıcıların çoxlu sayda alıcılarla ticarət etdiyi bazar hansıdır?
- sırf rəqabət bazarı
  - məqsədli bazar
  - nümunəvi bazar
  - inhisarçı bazar
  - ✓ oliqopolist bazar
215. Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansıdır?
- azad rəqabət mühiti
  - satış həcmünün artırılması
  - ✓ məhsul istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
  - bazar tədqiqatının keyfiyyəti
  - məhsulun keyfiyyəti
216. Əgər bazar qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağıdırsa, onda rəqib sahənin tipik firması -
- mənfəət artıqlığına malikdir
  - ✓ bağlanır və bəlkədə sahəni tərk edir
  - müvəqqəti olaraq məhsulun buraxılış həcmi ixtisar edir
  - buraxılışı azaldır və məhsulun qiymətini yüksəldir
  - ziyansız işləyir
217. İstehlakçı artıqlığı –
- istehlakçıların əmtəyə görə ödədikləri pul məbləğidir
  - doğru cavab yoxdur
  - istehlakçıların reallaşmış əmtəyə görə aldığı pul məbləğidir
  - ✓ istehlakçının əmtəyə görə ödəməyə hazır olduğu maksimal qiymət və onun bazar qiyməti arasında fərq
  - istehlakçının əmtəyə görə ödəməyə hazır olduğu minimal qiymət və onun bazar qiyməti arasında fərq
218. Son hədd gəliri nədir?
- doğru variant yoxdur
  - məhsul satışından gəlirlərin minimum həddi
  - ✓ əlavə məhsul vahidinin satışından əldə edilən gəlir
  - əmtəəlik məhsulun satışından əldə edilən gəlir
  - məhsul satışından gəlirlərin maksimum həddi
219. Son hədd xərcləri nədir?
- istehsal xərclərinin dəyişməsi diapozonu
  - bütün variantlar doğrudur
  - ✓ əlavə məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərclər
  - məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərclərin son həddi
  - ümumi istehsal xərclərinin son hədd kəmiyyəti
220. Qiymət ayrı-seçkiliyinin hansı şəraitdə istifadəsi mümkündür?
- ✓ istehlakçıların gəlirləri arasındakı fərq böyük olduqda
  - məhsulun yüksək səviyyədə yenilənməsi zamanı
  - istehlakçılar qarşılıqlı əlaqədə olan şəraitdə
  - inhisarlaşma dərəcəsi aşağı olduqda
  - yüksək rəqabət zamanı
221. Inhisarçı mənfəətinin maksimumlaşdırılması şərti hansıdır?
- $MR=AR-P$

- $MR=AR-P$
- $AR=MR-P$
- $MR=AR+P$
- ✓ $MR=MC+P$

222. Tam rəqabət şəraitində qiymətlərin və son hədd xərclərinin bərabərliyi zəmanət verir -

- ✓ ya müəssisənin əldə etdiyi mənfəət maksimum səviyyədədir, ya da onun zərərləri minimum səviyyədədir.
- müəssisənin zərərləri minimumdur.
- müəssisənin əldə etdiyi mənfəət sıfıra bərabərdir.
- müəssisənin əldə etdiyi zərərlər sıfıra bərabərdir.
- müəssisə maksimum səviyyədə mənfəət əldə etmişdir

223. Tam rəqabət şəraitində müəssisənin optimumuna aşağıdakı şəraitdə nail olunur:

- $TR=P \times Q$
- $MR=MC+P$
- $M=TR-TC$
- ✓ $MR=MC=P$
- $MR=AR=P$

224. İnhisar hakimiyyətinin Lerner əmsalı ilə müəyyən edilməsi düsturu hansıdır?

- $L = P/(P+MC)$
- ✓ $L = (P - MC) / P$
- $L = (P + MC) / P$
- $L = P / (MC + P)$
- $L = P/(MC - P)$

225. Qiymətmənləgəlmə üçün «böyük barmaq» düsturu hansıdır?

- $P = MC / (1-1/l)$
- ✓ $P = MC / (1+1/l)$
- $P = MC(1+1/l)$
- $P = MC - (1+1/l)$
- $P = MC + (1-1/l)$

226. İnhisarçı məhsuluna tələb əyrisi

- şaquli xətt sayılır
- cavablardan heç biri doğru deyil
- üfqi xətt sayılır
- ✓ mənfə mailliyə malikdir
- müsbət mailliyə malikdir

227. İnhisar üçün son hədd gəliri qiymət üzrə tələb elastikliyi ilə aşağıdakı kimi əlaqədardır

- $MR=P \times (1-e)$
- $MR=TC(1-1/e)$
- $MR=P \times MC/e$, burada e –tələbin qiymət üzrə elastiklik əmsalıdır
- ✓ $MR=P \times (1+1/e)$
- $MR=P \times e$

228. Üçüncü dərəcəli qiymət ayır-seçkiliyi əsaslanır

- tələb qiymətindəki fərqlərə
- heç biri doğru deyil
- alıcıların gəlirlərinə
- istehlakçı artıqlığının mənimsənilməsinə
- ✓ alıcıların müxtəlif qruplara (kateqoriyalara) bölünməsinə

229. İkinci dərəcəli qiymət ayrısı – seçkiliyi əsaslanır

- məhsul çeşidinə
- alıcıların gəlirlərinə
- hamısı doğrudur
- ✓ məhsul vahidlərinin qiymət fərqi
- göndəriş (satış) həcminə

230. Qiymət ayrısı-seçkiliyinin məqsədidir –

- alıcıların sayının artırılması
- bütün cavablar doğrudur
- istehlakçıların rifah səviyyəsinin yüksəldilməsi
- satış həcmində maksimumlaşdırılması
- ✓ hər bir alıcı üçün maksimum qiymətin müəyyən edilməsi

231. Firmanın marketinq fəaliyyəti üçün seçilmiş bir və ya bir neçə bazar segmenti necə adlanır?

- regional bazar
- azad bazar
- ✓ məqsədli bazar
- inhisarçı bazar
- sırf rəqabət bazarı

232. Bazarın normal fəaliyyət göstərilməsinə xidmət edən xidmət müəssisələri, təşkilatları, idarələri sistemi necə adlanır?

- bazar segmenti
- bazar mexanizmi
- bazar konyunkturu
- ✓ bazar infrastrukturunu
- bazarın subyektləri

233. İstehsalçının bazar hakimiyyətinin mənbəyi deyil?

- bazar tələbinin elastikliyi;
- sahə təklifində müəssisənin payı;
- sadalananların heç biri.
- ✓ yüksək qiymətlərin təyini;
- müəssisənin qarşılıqlı fəaliyyəti;

234. İnhisarçı hansı halda zərərli üzləşir-

- onun son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
- heç biri doğru deyil
- onun son hədd xərcləri orta dəyişən xərclərdən aşağı olsun
- ✓ onun son hədd xərcləri orta dəyişən xərclərdən yüksək olsun
- onun son hədd gəliri son hədd xərclərindən yüksək olsun

235. Tam rəqabət sahələrində tipik firma

- digər firmalara nisbətən nadir məhsul satır
- bütün cavablar doğrudur
- yeni firmaların sahəyə daxil olmasına müəyyən dərəcədə nəzarət edə bilər
- ✓ məhsulun bazar qiymətinə verilmiş qiymət kimi baxır
- halda çox məhsul sata bilər ki, qiymət aşağı salınsın

236. İnhisarçı adətən –

- xalis rəqabətli müəssisə ilə müqayisədə yüksək qiymətli məhsul edir
  - hamısı doğrudur
  - ✓ xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda və müqayisədə yüksək qiymətli məhsul istehsal edir
  - qiyməti orta xərclərə bərabər olan məhsul istehsal edir
  - xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda istehsal edir
- 237.** Dövlət müdaxiləsindən azad fəaliyyət göstərən bazar
- inhisarçı bazarı
  - sırf rəqabət bazarı
  - istehlak şeyləri bazarı
  - ✓ azad bazar
  - istehsal vasitələri bazarı
- 238.** Azərbaycanca «Antiinhisar fəaliyyəti haqqında» qanun nə vaxt qəbul olunmuşdur?
- 14 mart 1992
  - ✓ 4 mart 1993
  - 9 iyun 1994
  - 4 mart 1996
  - 25 mart 1995
- 239.** Yüksək inhisar qiymətlərinin aşkar etmək üçün aşağıdakı amilin mövcudluğunu sübut etmək zəruridir –
- Mənfəət və xərclərin əsassız yüksək ölçüsü;
  - ✓ Sadalananların hamısını.
  - Digər təsərrüfat subyektlərinə zərər vurulması;
  - Qiymətlərin yüksəldilməsi;
  - İstehsal (satış) həcmnin qəsdən azaldılması;
- 240.** Aşağıda verilən mülahizələrdən hansı səhvdir
- inhisarçı həmişə qiyməti son hədd xərcləri kəmiyyətindən yuxarı təyin edir
  - hamısı doğrudur
  - bazar üzərində hakimiyyətə malik firmalar tez-tez qiymət ayırı-seçkiliyi təcrübəsinə müraciət edirlər
  - inhisar özündə natamam rəqabətin son halını birləşdirir
  - ✓ inhisarçı üçün həmişə son hədd gəliri qiymətdən yüksəkdir
- 241.** Tam rəqabət şəraitində firma üçün tələb əyrisi aşağıdakı ilə üst-üstə düşür
- son hədd gəliri əyrisi
  - son hədd xərcləri əyrisi
  - ümumi xərclər əyrisi
  - ümumi gəlir əyrisi
  - ✓ son hədd və orta gəlir əyriləri
- 242.** «Qeyri-əhali» istehlakçı qrupu üçün təbii qazın pərakəndəsatış qiyməti nə qədərdir? (1000m³ üçün ƏDV ilə)
- 92,0 manat;
  - 89,0 manat;
  - 97,0 manat;
  - 93,8 manat.
  - ✓ 100 manat;
- 243.** «Əhali» istehlakçı qrupu üçün müəyyən edilmiş limit daxilində təbii qazın pərakəndəsatış qiyməti nə qədərdir? (1000m³ üçün ƏDV ilə)
- ✓ 100 manat;
  - 41,0 manat;
  - 46,8 manat
  - 110 manat

- 45,0 manat;
- 244.** Elektrik enerjisinin tranzit ötürülmə tarifləri nə qədərdir?
- 0,4 qəpik;
  - √ 0,2 qəpik;
  - 0,7 qəpik;
  - 1,0 qəpik
  - 0,6 qəpik;
- 245.** Elektrik enerjisinin pərakəndə satış tarifləri nə qədərdir?
- √ 6,0 qəpik;
  - 7,0 qəpik
  - 7,7 qəpik.
  - 5,8 qəpik;
  - 7,5 qəpik;
- 246.** Elektrik enerjisinin topdansaş qiyətləri nə qədərdir? (1 kv/saat üçün (ƏDV ilə))
- √ 4,1; 2,5; 4,5 qəpik;
  - 3,8; 2,7; 4,0 qəpik;
  - 3,9; 2,6; 4,4 qəpik;
  - 4,0; 2,8; 4,7 qəpik.
  - 4,0; 2,3; 4,2 qəpik;
- 247.** «Qeyri-əhali» istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün ƏDV ilə).
- 18 qəpik;
  - 14 qəpik
  - √ 20 qəpik;
  - 17 qəpik.
  - 16 qəpik
- 248.** Reqlionlarda «əhali» istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün ƏDV ilə)
- √ 3 qəpik;
  - 2 qəpik
  - 4 qəpik;
  - 7 qəpik.
  - 5 qəpik;
- 249.** Azərbaycanın iri şəhərlərində «əhali» istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün ƏDV ilə)
- 2 qəpik;
  - 3 qəpik;
  - 7 qəpik;
  - 6 qəpik.
  - √ 4 qəpik;
- 250.** Sudan xammal kimi istifadə edənələr üçün sudan istifadə tarifi nə qədərdir?(1 m³ üçün ƏDV ilə)
- 8 manat;
  - 14 manat;
  - 9 manat;
  - √ 12 manat.
  - 11 manat;
- 251.** Regionlarda «Əhali» istehlakçı qrupu üzrə sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün ƏDV ilə) ?

- 17 qəpik
- 19 qəpik;
- 22 qəpik;
- 13 qəpik.
- ✓ 14 qəpik;

252. Azərbaycanın iri şəhərlərində «Əhali» istehlakçı qrupu üzrə sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m3 üçün ƏDV ilə)

- 20 qəpik;
- ✓ 18 qəpik ;
- 34 qəpik
- 35 qəpik.
- 23 qəpik;

253. İstehlaka təsir göstərən subyektiv amil hansıdır?

- ✓ istehlaka psixoloji meyillilik
- gəlirlərin bölüşdürülməsi
- sərvət ehtiyatı
- nağd vəsaitlər
- gəlir səviyyəsi

254. İstehlaka təsir göstərən subyektiv amil deyil?

- istehlaka orta hədd meyliyi
- ✓ istehlaka psixoloji meyillilik
- gəlirlərin səviyyəsi və bölüşdürülməsi
- istehlakçı davranışı
- istehlaka son hədd meyliyi

255. İstehlaka təsir göstərən obyektiv amil hansıdır?

- pul multiplikatoru
- ✓ likvid aktivlər
- istehlakçı davranışı
- faiz dərəcəsi
- vergi dərəcələri

256. İstehlaka təsir göstərən obyektiv amil deyil?

- nağd vəsaitlər
- faiz dərəcəsi
- qiymətlər
- ✓ istehlakçı davranışı
- likvid aktivlər

257. İstehlak xidmətlərinə qiymətoyuma nöqtəyi-nəzərindən fərqləndirilir

- bölünən dəst
- ✓ bölünən və bölünməz dəst
- xidmətlərin kompleksliliyi
- xidmətlərin qeyri-maddiliyi
- bölünməz dəst

258. Tenderdə iştirak edən müəssisədə istehsal güclərinin normal yüklənməməsi əmsalı dəyişir

- 15 – 18% arasında
- ✓ 10 -15% arasında
- 12 – 15% arasında
- 10 – 20% arasında

- 10 -12% arasında

259. Ləngitmə əmsalının kəmiyyəti dəyişir

- 0,2 – 0,6 arasında
- 0,7 – 0,9 arasında
- 0,4 – 0,8 arasında
- 0,3 – 0,7 arasında
- ✓ 0,5 – 0,8 arasında

260. Praktiki cəhətdən müəssisənin məqsədi deyil:

- sabitliyin təmin edilməsi
- bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması
- ✓ aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması
- sadalananların heç biri
- rentabellik

261. Praktiki cəhətdən müəssisənin məqsədidir:

- aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması
- satış həcmının maksimumlaşdırılması
- müəssisənin bərpa dəyərinin maksimumlaşdırılması
- ✓ bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması
- mənfəətin maksimumlaşdırılması

262. Sadələşdirilmiş qiymətəmələgəlmənin üstün cəhəti deyil

- ✓ alıcılara elastik təsir imkanlı ticarəti istisna etmir
- alıcı – satıcı münasibətləri genişlənir
- ticarətin özünəxidmət formasında təşkili
- istehlakı «qiymət/qiymətlik» nisbətləri ilə idarə etmək imkanı yaranır
- satışın idarə olunması asanlaşır

263. Differensiallaşdırılmış qiymətəmələgəlmənin çatışmazlığı deyil

- bəzi müştərilər tərəfindən narazılığın yaranması mümkünlüyü
- alqı-satqı prosesinə vaxt itkisi
- həddən artıq güzəştlərin təqdim olunması təhlükəsi
- ✓ qiymətin əmtəənin istehlak faydalılığını əks etdirilməsi
- əmtəələrin satışı prosesinin ləngidilməsi

264. İstehsal Texniki Təyinatlı (ITT) məhsullar bazarında satışa təsir göstərən amil deyil

- vasitəçilərin xidmətləri
- əmtəənin xüsusiyyətləri
- ✓ alıcıların davranışı
- dilerin xüsusiyyətləri
- firmanın xüsusiyyətləri

265. Aşağıdakı mülahizələrdən hansı səhvdir

- İstehsal Texniki Təyinatlı (ITT) məhsullara tələb törəmə xarakter daşıyır
- ITT faydalılığı əsas parametrlərin kəmiyyəti ilə qiymətləndirilir
- ITT məhsulların bir hissəsi sabit kapital elementidir
- ✓ ITT faydalılığı başlıca parametrlərin kəmiyyəti ilə qiymətləndirilir
- ITT məhsulların istismar xərcləri alış qərarlarına təsir göstərir

266. İstehsal texniki təyinatlı məhsulların qiymətlərinə alıcı həssaslığı sxemi

- √ köməkçi materiallar → maşın və avadanlıqlar → kompleksləşdiricilər
- kompleksləşdiricilər → maşın və avadanlıqlar → köməkçi materiallar
- kompleksləşdiricilər → köməkçi materiallar → maşın və avadanlıqlar
- maşın və avadanlıqlar → kompleksləşdiricilər → köməkçi materiallar
- maşın və avadanlıqlar → köməkçi materiallar → kompleksləşdiricilər

267. Sadələşdirilmiş qiymətmələgəlmə nədir?

- √ əmtənin bütün alıcılara bərabər qiymətlərlə satışı
- əmtənin ərazi üzrə fərqli qiymətlərlə satışı
- əmtənin bütün alıcılara differensial qiymətlərlə satışı
- həmcins məhsulun fərqli qiymətlərlə satışı
- əmtənin vaxt üzrə fərqli qiymətlərlə satışı

268. Qiymət ayrı-seçkiliyi aid deyil –

- √ müxtəlif məhsulların vahid qiymətlərlə satışı
- məhsulun müxtəlif yerlərdə fərqli qiymətlərlə satışı
- məhsulun müxtəlif vaxtlarda fərqli qiymətlərlə satışı
- məhsulun müxtəlif alıcılara fərqli qiymətlərlə satışı
- alıcının danışıq aparmaq qabiliyyətinə görə fərqli qiymətlərin təyini

269. İstehlak mallarının alınması motivi deyil

- arzu
- istək
- tələbat
- √ tələb
- zərurət

270. Normal əmtəələrin xüsusi növüdür

- √ «nüfuzlu» əmtəələr
- turizm xidmətləri
- xarici istehsal məhsulları
- səmnişindəşımə xidmətləri
- ilkin zərurət malları

271. Qiymətqoyma nöqtəyi – nəzərindən istehlak bazarının strukturuna aid deyil –

- istehlak xidmətləri
- uzunmüddətli istifadə təyinatlı əmtəələr
- ərzaq malları
- gündəlik tələbat malları
- √ yükdaşımə xidmətləri

272. Mənfəətli satışların artımını təmin edən amildir:

- müəssisənin bazar dəyərinin artımı
- reyting
- siyasi himayədarlıq
- rəqəbatqabiliyyətlilik
- √ effektiv menecment

273. Alıcının bazar gücü baxımından İstehsal Texniki Təyinatlı məhsullar bazarında vəziyyətlər çoxluğuna aid deyil

- standart məmulatın alışı
- √ fərdi sifarişlər üzrə məmulatın alışı
- yeni məmulatın alışı
- modifikasiya olunmuş məmulatın alışı

- dövlət təşkilatları tərəfindən məmullatın alışı

274. Istehsal Texniki Təyinatlı məhsullar bazarında alıcının bazar gücü aşağı deyil

- satıcıdan asılılıqdan
- alıcı firmanın ölçüsündən
- ✓ keçmişdə reallaşdırılan tədarük həcmindən
- gələcəkdə gözlənilən tədarük həcmindən
- kredit reytingindən

275. Istehsal-texniki təyinatlı məhsulların satışına təsir göstərən amillərə aiddir

- əmtənin xüsusiyyətləri
- ✓ əmtənin, firmanın və dilerin xüsusiyyətləri
- dilerin xüsusiyyətləri
- firmanın xüsusiyyətləri
- bazar konyunkturasi

276. Ucuzlaşdırmanın məqsədlərinə aid deyil

- mövsümün sonunda qalıq məhsulun satışının sürətləndirilməsi
- «geniş çeşid» siyasətinin həyata keçirilməsi
- çeşid siyasətində buraxılan səhvlərin aradan qaldırılması
- ✓ dəbdə olan məhsulların satışının stimullaşdırılması
- aşağı keyfiyyətli məhsulun satışının stimullaşdırılması

277. Ucuzlaşdırmanın obyektidir

- ✓ avtomobillər
- düzgün cavab yoxdur
- kənd təsərrüfatı məhsulları
- istehlak malları
- istehlak avadanlıqları

278. Qiymət sıraları yüksək nəticələri təmin edir

- qiymət sıraları tez-tez dəyişdirilərsə
- onun elementləri qrupp qiymətləri ilə verilsə
- onun elementləri diapozonlarla verilsə
- 2-4 qiymət zonasından ibarət olarsa
- ✓ 3-4 qiymət zonasından ibarət olarsa

279. Differensial qiymətlər ayrı-seçkili qiymətlərdən fərqlənir

- xərclərin fərqliliyinə əsaslanmasına görə
- satış yerinin fərqliliyinə görə
- satışdan sonrakı xidmət səviyyəsinə görə
- keyfiyyətin fərqliliyinə əsaslanmasına görə
- ✓ xərclərin və keyfiyyətin fərqliliyinə əsaslanmasına görə

280. Ucuzlaşdırmanın miqyası nədən asılıdır?

- ✓ əmtələrin növündən
- dövlətin qiymət siyasətinin prioritetlərindən
- qiymətlərin tərəddüdləri diapozonundan
- əmtənin nüfuzluluğu səviyyəsindən
- qiymətin fəaliyyəti müddətindən

281. İstehlak xidmətlərinə qiymətqoymada nəzərə alınmayan məsrəf növü hansıdır?

- fiziki güc məsrəfləri
- ✓ pul məsrəfləri
- vaxt məsrəfləri
- əsəbi-psixi məsrəflər
- sensor məsrəflər

282. İstehlak mallarına qiymətqoyma metodlarına aid deyil

- qiymət ayrı-seçkiliyinin miqyasının tənzimlənməsi
- qiymət sıralarının formalaşdırılması
- ✓ parametrik qiymətəmələgəlmə
- sadələşdirilmiş qiymətəmələgəlmə
- ucuzlaşdırma

283. Valyuta dönərliliyinin aşağıdakı halları fərqləndirilir.

- ✓ maliyyə valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, xarici dönərlilik, qismən dönərlilik, tam dönərlilik.
- valyutanın sərbəst dönərliliyi, qismən dönərlilik, tam dönərlilik, maliyyə-valyuta dönərliliyi.
- sərbəst valyuta dəyişməsi, daxili bazarda bütün əmtəə növünə pul vahidinin sərbəst dəyişməsi.
- idxal-ixrac əməliyyatlarının geniş inkişafı, xarici sahibkarlara daxili və xarici bazarlarda milli valyutadan istifadəyə icazə hüququ.
- milli valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, daxili dönərlilik, tam dönərlilik.

284. Valyuta məzənnələrinin aşağıdakı növləri mövcuddur.

- dünya bazarlarında valyutaya olan tələb və təklifin miqdarından asılı olaraq dəyişən sərbəst enib-qalxan valyuta məzənnəsi.
- ✓ sərbəst enib-qalxan və möhkəm valyuta məzənnələri.
- xüsusi alınma hüququ olan SDR kredit pulları.
- dünya bazarlarında qiymətlərin dəyişməsinə əsaslı təsir göstərən milli valyuta məzənnəsi.
- qızıl standartı əsasında müəyyənləşdirilən möhkəm valyuta məzənnəsi.

285. Valyuta sövdələşmələrinin aşağıdakı növlərini fərqləndirmək qəbul edilir

- valyutanın alqı-satqısı üzrə valyutanın alıcıya təcili çatdırılmasını yerinə yetirən «SPOT» sövdələşməsi.
- ✓ «Spot» kassa əməliyyatı, «forvard» sövdələşməsi.
- valyutanın alınması təcili satılması isə müəyyən müddətdən sonra aparılan kombinasiyalı sövdələşmə.
- «Spot» və «Forvard» sövdələşmələri.
- «Forvard» sövdələşməsi.

286. Valyuta məzənnəsi dedikdə başa düşülür.

- valyuta birjalarında sövdələşmələrin bağlanması qaydası.
- dünya bazarlarında satılmış və ya alınmış əmtəənin dəyəri.
- inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dönərlili valyutası.
- xarici valyutanın alınması və satılması.
- ✓ hər hansı bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkələrin valyutası ilə ifadəsinin dəyəri, qiyməti.

287. Qiymətli kağızların bazar dəyəri (qiyməti) aşağıdakı amillərlə təyin olunur.

- istiqrazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti.
- emitetinin fəaliyyətinin qeyri sabitliyi.
- ✓ qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflyasiya səviyyəsi, iqtisadi tsikl fazası, bazarın cari konyunkturu, fond bazarlarının dövlət tədbirləri vasitəsi ilə tənzimlənməsi.
- hər bir qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərəcəsi.
- qiymətli kağızların emitetinin fəaliyyətinin gəlirliliyi.

288. Kotirovkanın aşağıdakı metodları vardır:

- mövcud qiymətlər haqqında müştərilərə məlumat vermək.
- mövcud qiymətlər üzrə əmtəələrin və ya qiymətli kağızların satılması və alınması.
- birjada sövdləşmə üzrə əlavə şərtlər qoyulmaqla dəqiq qiymətlərin göstərilməsi.
- müasir birjada qiymətlərin təyin edilməsi.
- ✓ faktiki sövdələşmə qiymətlərinin tələb və təklif üzrə qeydiyyatı və tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi

289. «Fyuçers» sövdələşmələrində aşağıdakı məqsəd güdülür.

- birjanın fəaliyyətini təmin etmək.
- alver etmək.
- ✓ alver etmək və real sövdələşmələr üçün gələcəkdə baş verə biləcək qiymət artımlarından sığortalanmaq.
- qiymət dəyişmələrindən qorunmaq.
- birjada sövdələşmələr üzrə müqavilələr bağlamaq.

290. Birjada müəyyənləşdirilən məzənnələr.

- səhmlərin nominal qiyməti.
- ✓ birja dövrüdəndəki qiymətli kağızların (səhmlərin, istiqarazların) satış qiyməti
- səhmlərin adi birja məzənnəsi
- gəlir səviyyəsinin əvvəlcədən müəyyənləşdirilməsi ilə səhmlərə verilən qiymətlər
- səhmi buraxan müəssisənin müəyyən etdiyi qiymət.

291. Birja qiymətlərinin müəyyən edilməsi qaydası.

- birja ticarətində müvafiq birjanın qiymətdəyişmə komissiyasının qeydə almadığı qiymətlər.
- birja komitəsinin icazəsi olmadan ayrı-ayrı məhsullara verilən qiymətlər.
- birjada qiymətli kağızların əməliyyatları üzrə müəyyən edilən qiymətlər.
- ✓ birja sövdələşmələri üzrə satılan, birja ticarətində müvafiq birjanın qiymətdəyişmə komissiyası tərəfindən qeydə alınan və dərc edilən qiymətli kağızların məzənnəsi, yaxud malların qiyməti.
- birja ticarəti qaydası ilə satılan malların dərc edilməyən qiyməti.

292. NASDAQ indeksi hesablanır və təhlil olunur

- SP indeksinin bazasında
- Dou-Cons indeksinin və 31 dekabr 1965-ci ilə hesablanmış 50 punktun bazasında
- FT indeksinin bazasında
- «Futsi 100» indeksinin bazasında
- ✓ SP indeksinin və 1971-ci ilin fevralına hesablanmış 100 punktun bazasında

293. Dou-Cons indeksi neçə variantda və neçə şirkət üzrə hesablanır?

- 3 variant və 65 şirkət;
- 3 variant və 60 şirkət;
- 4 variant və 55 şirkət;
- 1 variant və 65 şirkət;
- ✓ 4 variant və 65 şirkət;

294. Krossinq nədir?

- əmtəə təklifinin süni olaraq azaldılması
- ✓ əmtəəyə yüksək tələbin olması barədə süni təsəvvürün yaradılması
- tələbin və təklifin balanslaşdırılması
- süni əmtəə qıtlığının yaradılması
- əmtəə təklifinin süni olaraq artırılması

295. Birja əmtəələrini digər əmtəələrdən fərqləndirən əlamət deyil

- əmtəələr həmcinsdir
- əmtəəyə olan tələb kütləvi xarakter daşıyır

- √ əmtəyə olan tələb adətən təklifi üstələyir
- tələb və təklif asanlıqla pronozlaşdırılır
- standartlaşma üçün yararlıdır

296. Valyuta dönərliliyinin aşağıdakı halları fərqləndirilir.

- √ maliyyə valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, xarici dönərlilik, qismən dönərlilik, tam dönərlilik
- valyutanın sərbəst dönərliliyi, qismən dönərlilik, tam dönərlilik, maliyyə-valyuta dönərliliyi.
- sərbəst valyuta dəyişməsi, daxili bazarda bütün əmtəə növünə pul vahidinin sərbəst dəyişməsi
- idxal-ixrac əməliyyatlarının geniş inkişafı, xarici sahibkarlara daxili və xarici bazarlarda milli valyutadan istifadəyə icazə hüququ.
- milli valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, daxili dönərlilik, tam dönərlilik.

297. Birja əmtəələrinə aid edilmir

- bitkiçilik mənşəli məhsullar
- energetika məhsulları
- √ maşın və avadanlıqlar
- metallar
- heyvandarlıq mənşəli məhsullar

298. Real məhsulun istehlakçıya çatdırılması üçün birjada bağlanan sövdələşmə:

- √ spot
- ofset
- forvord
- forsmajor
- fyuçers

299. Valyuta sövdələşmələrinin aşağıdakı növlərini fərqləndirmək qəbul edilir

- valyutanın alqı-satqısı üzrə valyutanın alıcıya təcili çatdırılmasını yerinə yetirən «SPOT» sövdələşməsi.
- √ «Spot» kassa əməliyyatı, «forvard» sövdələşməsi, xərci çıxarılmış gəlir olan kombinasiyalı.
- valyutanın alınması təcili satılması isə müəyyən müddətdən sonra aparılan kombinasiyalı sövdələşmə.
- «Spot» və «Forvard» sövdələşmələri
- «Forvard» sövdələşməsi

300. Valyuta məzənnəsi dedikdə başa düşülür.

- xarici valyutanın alınması və satılması.
- inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dönərlili valyutası.
- dünya bazarlarında satılmış və ya alınmış əmtəənin dəyəri.
- √ hər hansı bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkələrin valyutası ilə ifadəsinin dəyəri, qiyməti.
- valyuta birjalarında sövdələşmələrin bağlanması qaydası.

301. Qiymətli kağızların bazar dəyəri (qiyməti) aşağıdakı amillərlə təyin olunur.

- istiqrazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti.
- √ qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflyasiya səviyyəsi, iqtisadi tsikl fazası, bazarın cari konyunkturu, fond bazarlarının dövlət tədbirləri vasitəsi ilə tənzimlənməsi.
- hər bir qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərəcəsi.
- emitetin fəaliyyətinin qeyri stabilliyi.
- qiymətli kağızların emitetinin fəaliyyətinin gəlirliliyi.

302. Kotirovkanın aşağıdakı metodları vardır:

- müasir birjada qiymətlərin təyin edilməsi.
- √ faktiki sövdələşmə qiymətlərinin tələb və təklif üzrə qeydiyyatı və tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi
- mövcud qiymətlər haqqında müştərilərə məlumat vermək.
- mövcud qiymətlər üzrə əmtəələrin və ya qiymətli kağızların satılması və alınması.

- birjada sövdələşmə üzrə əlavə şərtlər qoyulmaqla dəqiq qiymətlərin göstərilməsi

303. «Fyuçers» sövdələşmələrində aşağıdakı məqsəd güdülür.

- ✓ alver etmək və real sövdələşmələr üçün gələcəkdə baş verə biləcək qiymət artımlarından sığortalanmaq.
- qiymət dəyişmələrindən qorunmaq.
- birjanın fəaliyyətini təmin etmək
- birjada sövdələşmələr üzrə müqavilələr bağlamaq
- alver etmək.

304. Pul kütləsi ilə qiymətlər arasında qarşılıqlı nisbətlər -

- ✓ tərs mütənasibdir
- sabitdir
- asılı deyil
- düz mütənasibdir
- qeyri-müəyyəndir

305. Pul multiplikatoru nədir?

- pulun dövriyyə sürətinin törəməsi
- kredit multiplikatorunun əks kəmiyyəti
- valyuta məzənnəsinin dəyişməsi meylləri
- ✓ məcburi-ehtiyat normasının qarşılıqlı tərs kəmiyyəti
- pul kütləsinin dəyişməsi

306. Təkmil rəqabət şəraitində Lerner əmsalı nəyə bərabərdir?

- Sonsuzluğa yaxınlaşır
- Sıfır və bir arasında dəyişir
- ✓ 0-a
- 1-ə
- -1-ə

307. Kredit resurslarına qiymətqoyma modelidir-

- tarazlıq modeli
- orta dəyər modeli
- balans modeli
- ✓ praym-reyt modeli
- dəyişkən qiymət modeli

308. İşgüzar fəallığın dəyişməsinə ifadə edir-

- ✓ akselerator və multiplikatorun fəaliyyətinin uzlaşması
- maliyyə göstəricilərinin dəyişməsi
- istehlak xərclərinin dəyişməsi
- istehlak tələbinin dəyişməsi
- investisiya qoyuluşunun dəyişməsi

309. Akselerasiya əmsalı hansı meyarın əsasında hesablanır

- istehlakın artımı
- bütün variantlar doğrudur
- ✓ gəlirlərin artımı
- qiymətlərin artımı
- investisiyanın artımı

310. Akselerasiya prinsipinin əsasıdır-

- əsas kapitalla və investisiyaya olan tələbin dəyişməsi
- bütün variantlar doğrudur
- əsas kapitalla və istehlak mallarına olan tələbat arasındakı asılılıq
- ✓ istehsal vasitələrinin və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındakı asılılıq
- investisiya qoyuluşlarının və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındakı asılılıq

311. Tədavüldə nağd pul kütləsinin artımı və kreditin artımı arasındakı asılılığı əks etdirir –

- pul multiplikatoru
- əmanət multiplikatoru
- istehlak multiplikatoru
- investisiya multiplikatoru
- ✓ kredit multiplikatoru

312. Bank depozitlərinin və pul kütləsinin artımı arasındakı asılılığı əks etdirir –

- ✓ kredit multiplikatoru
- pul multiplikatoru
- əmanət multiplikatoru
- investisiya multiplikatoru
- istehlak multiplikatoru

313. İntestisiya multiplikatoru necə hesablanır ?

- gəlirin investisiyanın artımına nisbəti kimi
- doğru variant yoxdur
- əmanətlərin investisiyaya nisbəti kimi
- gəlirin artımının investisiyaya nisbəti kimi
- ✓ gəlirin artımının investisiyanın artımına nisbəti kimi

314. Akselerator və multiplikatorun fəaliyyətinin uzlaşması nəyi ifadə edir ?

- istehlak xərclərinin dəyişməsini
- ✓ işgüzar fəallığın dəyişməsini
- investisiya qoyuluşunun dəyişməsini
- istehlak tələbinin dəyişməsini
- maliyyə göstəricilərinin dəyişməsini

315. Milli gəlirin artımı ilə investisiyanın artımı arasındakı fərq nəyə bərabərdir ?

- əmanətlərin məbləğinə
- doğru variant yoxdur
- istehsal xərclərinə
- amortizasiya ayırmalarına
- ✓ istehlak xərclərinə

316. Əgər nominal pul təklifi 5% yüksəlsə, qiymətlərin səviyyəsi 4% artarsa, onda pul dövriyyəsinin dəyişməz halında, miqdar nəzəriyyəsinə uyğun olaraq real gəlir

- 2% artacaq
- 1% azalacaq
- 1% artacaq
- ✓ 9% azalacaq
- 9% artacaq

317. Qiymətli kağızların bazar dəyəri (qiyməti) aşağıdakı amillərlə təyin olunur

- qiymətli kağızların emitetinin fəaliyyətinin gəlirliliyi.
- istiqrazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti.

- ✓ qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflyasiya səviyyəsi, iqtisadi tsikl fazası, bazar konyunkturu, fond bazarlarının dövlət tənzimlənməsi.
- hər bir qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərəcəsi.
- emitentin fəaliyyətinin qeyri stabilliyi.

318. Valyuta dönərliliyinin aşağıdakı halları fərqləndirilir.

- idxal-ixrac əməliyyatlarının geniş inkişafı, xarici sahibkarlara daxili və xarici bazarlarda milli valyutadan istifadəyə icazə hüququ.
- ✓ maliyyə valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, xarici dönərlilik, qismən dönərlilik, tam dönərlilik.
- milli valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, daxili dönərlilik, tam dönərlilik.
- valyutanın sərbəst dönərliliyi, qismən dönərlilik, tam dönərlilik, maliyyə-valyuta dönərliliyi.
- sərbəst valyuta dəyişməsi, daxili bazarda bütün əmtəə növünə pul vahidinin sərbəst dəyişməsi.

319. Valyuta sövdələşmələrinin aşağıdakı növlərini fərqləndirmək qəbul edilir

- «Spot» və «Forvard» sövdələşmələri.
- valyutanın alınması təcili satılması isə müəyyən müddətdən sonra aparılan kombinasiyalı sövdələşmə.
- ✓ «Spot» kassa əməliyyatı, «forvard» sövdələşməsi, xərçi çıxarılmış gəlir olan kombinasiyalı.
- «Forvard» sövdələşməsi.
- valyutanın alqı-satqısı üzrə valyutanın alıcıya təcili çatdırılmasını yerinə yetirən «SPOT» sövdələşməsi.

320. Pul təklifi sabit qalarsa pula olan tələbin artması:

- qiymətlərə təsir etmir
- qiymətlərlə heç bir ədaqəsi yoxdur
- qiymətləri aşağı salır
- ✓ qiymətlərə yüksəldici təsir göstərir
- qiymətləri sabit saxlayır

321. Aşağıdakılardan hansı kredit resurslarına qiymətqoyma modeli deyil

- qiymət liderliyi modeli
- ✓ Delfi modeli
- «dəyər+» modeli
- kep modeli
- praym-reyt modeli

322. Müqayisə yanaşmasına aid aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlışdır.?

- Qiymətləndirmə obyektinin dəyərinin müəyyən edilməsinə müqayisə mövqeyindən yanaşmaya qiymətləndirilən obyektin analoqları ilə aparılmış alqı-satqı əməliyyatları barədə kifayət qədər bazar məlumatları olduğu hallarda istinad olunur
- bu yanaşmaya «bazar satışlarının müqayisəsi» və yaxud da, «müqayisəli yanaşma» da deyirlər
- ✓ gələcək hadisələrə, əsasən də potensial alıcının görə və duya bildiyi perspektivə istinad edir
- müqayisə yanaşmasında əsasən bazar məlumatlarına istinad olunur.
- konkret bazar şəraitində onun alıcıların və satıcıların real cari təcrübəsini əks etdirir.

323. Müqayisənin ötürülmüş mülkiyyət hüquqları elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur.?

- ✓ qiymətləndirilən obyektin hüquqi reallıqları onun dəyərinin və satış qiymətinin müəyyənəşdirilməsində həlledici rol oynayır.
- hamısı səhvdir.
- əmlakın əldə edilməsinin qeyri-ənənəvi səbəbləri nəticəsində satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.
- bu element vasitəsi ilə qiymətləndirilən daşınmaz əmlakın yerləşdiyi ərazi müvafiq dəyəri dəyişmək xassəsinə malik olur.
- bu element vasitəsi ilə təshihlər daşınmaz əmlak obyektini borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nağd pulla yerinə yetirildikdə aparılır

324. Müqayisənin satış vaxtı elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur.?

- Hamısı düzdür

- ✓ əmlak bazarında alqı-satqı əməliyyatlarının dinamikasına və buna müvafiq olaraq satış qiymətlərinin səviyyəsinə vaxt amilinin təsirini müəyyənləşdirməyə imkan verir
- əmlakın əldə edilməsinin qeyri-ənənəvi səbəbləri nəticəsində satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.
- bu element vasitəsi ilə qiymətləndirilən daşınmaz əmlakın yerləşdiyi ərazi müvafiq dəyəri dəyişmək xassəsinə malik olur.
- bu element vasitəsi ilə daşınmaz əmlak obyektinə borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nağd pulla yerinə yetirildikdə aparılır

325. Ümumi renta mütkplikatoru nəyi ifadə edir?

- hamısı səhvdir
- potensial ümumi gəlirin həqiqi ümumi gəlirə nisbəti ifadə edir
- ✓ Obyektin satış qiymətinin potensial ümumi gəlirə (PGİ) yaxud həqiqi ümumi gəlirə (EGİ) olan nisbətini ifadə edir.
- Bazarın müvafiq segmentindən seçilmiş analoji daşınmaz əmlak obyektlərinin təmin etdiyi xalis əməliyyat gəlirinin onların satış qiymətlərinə nisbəti kimi hesablanır.
- xalis əməliyyat gəlirinin potensial ümumi gəlirə nisbətini ifadə edir.

326. Müqayisənin ötürülmüş mülkiyyət hüquqları elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur:?

- ✓ qiymətləndirilən obyektin hüquqi reallıqları onun dəyərinin və satış qiymətinin müəyyənləşdirilməsində həlledici rol oynayır.
- hamısı səhvdir.
- bu element vasitəsi ilə qiymətləndirilən daşınmaz əmlakın yerləşdiyi ərazi müvafiq dəyəri dəyişmək xassəsinə malik olur.
- əmlakın əldə edilməsinin qeyri-ənənəvi səbəbləri nəticəsində satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.
- bu element vasitəsi ilə təshihlər daşınmaz əmlak obyektinə borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nağd pulla yerinə yetirildikdə aparılır

327. Müqayisə yanaşmasının tətbiqi ilə qiymətləndirmə prosesinin ikinci mərhələsi hansı prosesi əhatə edir?

- Müvafiq müqayisə vahidlərinin müəyyənləşdirilməsi
- ✓ Analoqların bazar dəyəri barədə müqayisə və təhlillərin aparılması
- Əmlak bazarında analoji qiymətləndirmə obyektləri üzrə vəziyyətin təhlili üçün məlumatların seçilməsi
- Müqayisə vahidlərinin dəyərinin müqayisə elementləri üzrə təshihinin aparılması
- Müqayisə obyektləri üzrə təshih olunmuş dəyər göstəriciləri sırasının vahid göstəriciyə, yaxud qiymətləndirmə obyektinin dəyəri diapazonuna gətirilməsi

328. Müqayisə yanaşmasının tətbiqi ilə qiymətləndirmə prosesinin birinci mərhələsi hansı prosesi əhatə edir?

- Zəruri müqayisə elementlərinin seçilməsi
- ✓ Əmlak bazarında analoji qiymətləndirmə obyektləri üzrə vəziyyətin təhlili üçün məlumatların seçilməsi
- Analoqların bazar dəyəri barədə müqayisə və təhlillərin aparılması
- Müqayisə vahidlərinin dəyərinin müqayisə elementləri üzrə təshihinin aparılması
- Müvafiq müqayisə vahidlərinin müəyyənləşdirilməsi

329. Müqayisə yanaşması tətbiq edilərkən oxşarların müqayisəsi zamanı vacib olan 4 zəruri amil hansılardır:

- satış tarixi, satış həcmi, fiziki səciyyəsi, satış şərtləri
- ✓ satış tarixi, yerləşdiyi yer, fiziki səciyyəsi, satış şərtləri
- satış tarixi, yerləşdiyi yer, satış həcmi, satış şərtləri.
- yerləşdiyi yer, fiziki səciyyəsi, satış şərtləri, satışın həcmi
- satış tarixi, yerləşdiyi yer, fiziki səciyyəsi, satış həcmi

330. Müqayisə yanaşmasının üstünlüyü aşağıdakı variantların hansında əks olunub.

- Bu yanaşma keçmiş hadisələrə əsaslandığına görə, gələcək ehtimalları nəzərə almır.
- ✓ Bu, bazar məlumatlarına tam əsaslanan yeganə yanaşmadır
- Müqayisə olunan obyekt üzrə məlumatların əldə edilməsi çətinliyi
- Bir sıra düzəlişlərin edilməsi zəruriliyi
- Sadalananlardan hər biri müqayisə yanaşmasının üstün cəhətləridir.

331. Müqayisə yanaşmasının qüsurları aşağıdakı variantların hansında əks olunub:
- Bu alıcının və satıcının mövcud real təcrübəsini əks etdirir.
  - ✓ Bu yanaşma keçmiş hadisələrə əsaslandığına görə, gələcək ehtimalları nəzərə almır.
  - Sadalananlardan hamısı müqayisə yanaşmasının qüsurdur.
  - Alıcı və satıcıların bazarda yaranan konyunkturaya cavab reaksiyası bu yanaşmada qeyd-şərtsiz olaraq özünü göstərir.
  - Bu, bazar məlumatlarına tam əsaslanan yeganə yanaşmadır.

332. Müqayisənin satış şərtləri elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur.?
- bu element vasitəsi ilə daşınmaz əmlak obyektinə borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nağd pulla yerinə yetirildikdə aparılır
  - əmlak bazarında alqı-satqı əməliyyatlarının dinamikasına və buna müvafiq olaraq satış qiymətlərinin səviyyəsinə vaxt amilinin təsirini müəyyənləşdirməyə imkan verir
  - ✓ əmlakın əldə edilməsinin qeyri-ənənəvi səbəbləri nəticəsində satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.
  - bu element vasitəsi ilə qiymətləndirilən daşınmaz əmlakın yerləşdiyi ərazi müvafiq dəyəri dəyişmək xassəsinə malik olur
  - Hamısı düzdür.

333. Müqayisə yanaşmasının tətbiqi ilə qiymətləndirmə prosesinin beşinci mərhələsi hansı prosesi əhatə edir?
- Zəruri müqayisə elementlərinin seçilməsi.
  - Əmlak bazarında analoji qiymətləndirmə obyektləri üzrə vəziyyətin təhlili üçün məlumatların seçilməsi.
  - Müqayisə obyektləri üzrə təshih olunmuş dəyər göstəriciləri sırasının vahid göstəriciyə, yaxud qiymətləndirmə obyektinin dəyəri diapazonuna gətirilməsi
  - ✓ Müqayisə vahidlərinin dəyərinin müqayisə elementləri üzrə təshihinin aparılması
  - Analoqların bazar dəyəri barədə müqayisə və təhlillərin aparılması

334. Müqayisə yanaşmasının tətbiqi ilə qiymətləndirmə prosesinin ikinci mərhələsi hansı prosesi əhatə edir?
- ✓ Analoqların bazar dəyəri barədə müqayisə və təhlillərin aparılması
  - Müqayisə vahidlərinin dəyərinin müqayisə elementləri üzrə təshihinin aparılması
  - Müvafiq müqayisə vahidlərinin müəyyənləşdirilməsi
  - Müqayisə obyektləri üzrə təshih olunmuş dəyər göstəriciləri sırasının vahid göstəriciyə, yaxud qiymətləndirmə obyektinin dəyəri diapazonuna gətirilməsi
  - Əmlak bazarında analoji qiymətləndirmə obyektləri üzrə vəziyyətin təhlili üçün məlumatların seçilməsi

335. Müqayisə yanaşmasının tətbiqi ilə qiymətləndirmə prosesinin birinci mərhələsi hansı prosesi əhatə edir?
- ✓ Əmlak bazarında analoji qiymətləndirmə obyektləri üzrə vəziyyətin təhlili üçün məlumatların seçilməsi
  - Analoqların bazar dəyəri barədə müqayisə və təhlillərin aparılması
  - Müqayisə vahidlərinin dəyərinin müqayisə elementləri üzrə təshihinin aparılması
  - Müvafiq müqayisə vahidlərinin müəyyənləşdirilməsi
  - Zəruri müqayisə elementlərinin seçilməsi

336. Müqayisə yanaşması tətbiq edilərkən oxşarların müqayisəsi zamanı vacib olan 4 zəruri amil hansılardır:
- ✓ satış tarixi, yerləşdiyi yer, fiziki səciyyəsi, satış şərtləri
  - satış tarixi, yerləşdiyi yer, fiziki səciyyəsi, satış həcmi
  - yerləşdiyi yer, fiziki səciyyəsi, satış şərtləri, satışın həcmi
  - satış tarixi, yerləşdiyi yer, satış həcmi, satış şərtləri
  - Satış tarixi, satış həcmi, fiziki səciyyəsi, satış şərtləri

337. Müqayisə yanaşmasının üstünlüyü aşağıdakı variantların hansında əks olunub.
- Müqayisə olunan obyekt üzrə məlumatların əldə edilməsi çətinliyi
  - Bir sıra düzəlişlərin edilməsi zəruriliyi
  - Bu yanaşma keçmiş hadisələrə əsaslandığına görə, gələcək ehtimalları nəzərə almır.
  - sadalananlardan hər biri müqayisə yanaşmasının üstün cəhətləridir.

✓ Bu, bazar məlumatlarına tam əsaslanan yeganə yanaşmadır

338. Torpağın müqayisə yanaşması ilə qiymətləndirilməsi proseduru neçə mərhələdən ibarətdir?

- 3
- 5
- 7
- 6
- ✓ 4

339. Torpaq sahəsinin müqayisə yanaşması ilə qiymətləndirilməsi metodu hansıdır?

- ayırma metodu
- əvəzetmə metodu
- kumulyativ düzülüş metodu
- bölgü metodu
- ✓ köçürmə metodu

340. Müqayisə vahidi metodunun tətbiqi zamanı seçilən analoqlar hansı tələblərə uyğun olmalıdır?

- funksional təyinatı eyni olmalıdır
- təqribən eyni dövrdə inşa olunmalıdır
- iqtisadi xüsusiyyətləri oxşar olmalıdır
- ✓ bütün variantlar doğrudur
- fiziki xassələri yaxın olmalıdır

341. Əmlakın müqayisə yanaşması ilə qiymətləndirilməsi mərhələsi hansıdır?

- ərazi daşınmaz əmlak bazarının təhlili
- seçilmiş analoq-obyektlər arasında qiymətləndirilən əmlakın mövqeləşdirilməsi
- müqayisə vahidlərinin seçilməsi
- ✓ sadalananların hamısı
- seçilmiş analoq-obyektlər üzrə informasiyanın yoxlanılması

342. Düzəlişlərin aparılması metodu deyil

- ✓ regressiv təhlil metodu
- icarə ödənişlərinin kapitallaşdırılması metodu
- xüsusiyyətlərin birbaşa müqayisə metodu
- statistik təhlil metodu
- xərclərin təhlili metodu

343. Düzəlişlərin aparılması metodu hansıdır?

- xərclərin təhlili metodu
- ekspert metod
- statistik təhlil metodu
- ✓ sadalananların hamısı
- qoşa satışların təhlili metodu

344. Aşağıdakılardan hansı müqayisə elementi deyil?

- satış vaxtı
- fiziki xüsusiyyətlər
- ✓ satış yeri
- iqtisadi xüsusiyyətlər
- ərazidə yerləşmə

345. Aşağıdakılardan hansı müqayisə elementidir?

- √ sadalananların hamısı
- daşınar əmlakın olması
- məqsədli istifadədən kənarlaşma
- satış şərtləri
- ötürülən mülkiyyət hüquqları və məhdudiyyətlər

346. Torpaq sahəsinin qiymətləndirilməsində bu müqayisə vahidlərindən istifadə olunmur –

- 1 ha torpaq sahəsinin qiyməti
- 1 frontal metr torpaq sahəsinin qiyməti
- 1 kv/m torpaq sahəsinin qiyməti
- √ 1 kub/m torpağın qiyməti
- 1 ar torpaq sahəsinin qiyməti

347. Müqayisə yanaşmasını digər yanaşmalardan fərqləndirən alət və üsullar hansılardır?

- müqayisə vahidləri
- düzəlişlərin hesablanması metodları
- müqayisə elementləri
- √ sadalananların hamısı
- düzəlişlərin (təshihlərin) növləri

348. Daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsinə müqayisə yanaşmasının metodu hansıdır?

- qalıq texnikası
- gəlirlərin dolaylı kapitallaşdırılması
- √ qiymət və gəlirlərin gətirilməsi
- əvəzetmə dəyəri metodu
- gəlirlərin birbaşa kapitallaşdırılması

349. Müqayisə yanaşmasının əsasını təşkil edən prinsipdir

- tarazlıq
- tələb-təklif
- √ sadalananların hamısı
- rəqabət
- əvəzetmə

350. Müqayisə yanaşmasının əsasını təşkil edən prinsip deyil

- tələb
- tarazlıq
- əvəzetmə
- təklif
- √ gözləmə

351. Bazar qiymətləri haqqında məlumat toplamaq mümkün olmadıqca nəyə istinad edilə bilər ?

- dəyərin müəyyənləşdirilməsinə üsuluna
- Bazar qiymətlərinə
- İstifadə dəyərinə
- hamısı düzdür
- √ İlk satış qiymətinə

352. Müqayisə yanaşmasını digər yanaşmalardan fərqləndirən alət və üsullar hansılardır?

- müqayisə vahidləri
- düzəlişlərin hesablanması metodları

- müqayisə elementləri
- ✓ sadalananların hamısı
- düzəlişlərin (təshihlərin) növləri

353. Torpaq sahəsinin qiymətləndirilməsində bu müqayisə vahidlərindən istifadə olunmur

- 1 ha torpaq sahəsinin qiyməti
- 1 frontal metr torpaq sahəsinin qiyməti
- 1 kv/m torpaq sahəsinin qiyməti
- ✓ 1 kub/m torpağın qiyməti
- 1 ar torpaq sahəsinin qiyməti

354. Müqayisə yanaşmasını digər yanaşmalardan fərqləndirən göstəricilər-

- müqayisə vahidləri
- düzəlişlərin hesablanması metodları
- müqayisə elementləri
- ✓ sadalananların hamısı
- düzəlişlərin (təshihlərin) növləri

355. Əmlakın qiymətləndirilməsinə müqayisə yanaşmasının metodu hansıdır?

- qalıq texnikası
- gəlirlərin dolaylı kapitallaşdırılması
- ✓ qiymət və gəlirlərin gətirilməsi
- əvəzəmə dəyəri metodu
- gəlirlərin birbaşa kapitallaşdırılması

356. Müqayisə yanaşmasının əsasını təşkil edən prinsip deyil:

- tarazlıq
- tələb, təklif və rəqabət
- sadalananların hamısı
- ✓ optimal (iqtisadi) həcm
- əvəzəmə

357. Müqayisə yanaşmasının əsasını təşkil edən prinsip deyil

- tələb
- tarazlıq
- əvəzəmə
- təklif
- ✓ gözləmə

358. Daşınmaz əmlak bazarının dövlət tənzimlənməsinin amilləri hansılardır?

- ✓ Daşınmaz əmlakın alqı-satqısını tənzimləyən normativ hüquqi aktlar.
- Sənaye istehsalının həcmi
- Ticarət balansının vəziyyəti
- İstehlak mallarının qiymət indeksi
- Milli gəlirin səviyyəsi

359. Əmlak bazarında tələbin həcmi müəyyənləşdirən aşağıdakılardan hansıdır?

- əhalinin sayının dəyişməsi
- maliyyə mənbələrinin mövcudluğu
- maliyyələşdirmə şərtləri
- ✓ hamısı doğrudur
- əhalinin alıcılıq qabiliyyətinin səviyyəsi

360. Daşınmaz əmlak bazarının fəaliyyətini tənzimləyən hansı əsas amillərdir?

- √ tələb və təklif
- iqtisadi
- demoqrafik
- infrastruktura
- sosial

361. Qiymətləndirmənin mərhələləri deyildir:

- Qiymətləndirmə obyektinin dəyərinin hesablanması
- İnformasiyanın toplanması
- √ Qiymətlərin bölünməsi mərhələsi
- qiymətləndirilən əmlakın sənədləri ilə tanışlıq
- Hazırlıq mərhələsi

362. İnformasiyanın toplanması mərhələsinə aiddir:

- √ Qiymətləndirmə obyektinə yerində baxılması
- Qiymətləndirmə obyektinin və qiymətləndirmənin məqsədinin göstərilməsi şərti ilə qiymətləndirmənin aparılması müqavilənin bağlanması
- Müxtəlif metodların tətbiqi ilə əldə olunan qiymətləndirmə nəticələrinin razılaşdırılması
- Hesabatın yekun mətninin hazırlanması
- Daha yaxşı və faydalı istifadənin təhlili

363. Xərc yanaşmasının üstünlüyünə nə aiddir?

- bu yanaşma bazar məlumatlarına tam əsaslanan yeganə yanaşmadır
- bu yanaşma alıcının və satıcının mövcud real təcrübəsini əks etdirir
- bu yeganə yanaşmadır ki, çəkilən xərclərin nəzərə alınmasına imkan verir
- heç biri aid deyil
- √ yanaşma mövcud olan aktivlərə əsaslanır və ona görə də müəyyən qədər mücərrəddir

364. Xərc yanaşmasının tətbiqi halı deyil:

- bazar dövriyyəsi yüksək olan obyektlərin qiymətləndirilməsi
- √ kommersiya obyektlərinin qiymətləndirilməsi
- yarımçıq tikinti obyektlərinin qiymətləndirilməsi
- yeni tikintilərin qiymətləndirilməsi
- xüsusi təyinatlı obyektlərin qiymətləndirilməsi

365. Xərc yanaşmasının tətbiq edilməsi mümkün olan hallara aşağıdakılardan hansı aiddir?

- gəlir gətirmək xassəsinə malik olan obyektlərin qiymətləndirilməsi
- öz növü və təyinatı üzrə çoxu sayda obyektlərin qiymətləndirilməsi
- satışı haqqında müvafiq informasiyaların mövcudluğu ilə yanaşı qiymətləndirilən obyektin analoqu olan obyektlərin qiymətləndirilməsi
- həm yeni və həm də köhnə tikililərin qiymətləndirilməsi
- √ cüzi tələblə istifadə olunan obyektlərin qiymətləndirilməsi

366. Xərc yanaşmasının tətbiq edilməsi mümkün olan hallara aşağıdakılardan hansı aiddir?

- qiymətləndirilən obyektin analoqu olan obyektlərin qiymətləndirilməsi
- köhnə tikililərin qiymətləndirilməsi
- gəlir gətirmək xassəsinə malik olan obyektlərin qiymətləndirilməsi
- sadalananların hamısı
- √ xüsusi təyinatlı obyektlərin qiymətləndirilməsi

367. Aşağıdakılardan hansı xərc yanaşmasının tətbiq edilməsi mümkün halıdır:

- satışı haqqında müvafiq informasiyaların mövcudluğu olan obyektlərin qiymətləndirilməsi

- qiymətləndirilən obyektin analoqu olan obyektlərin qiymətləndirilməsi
- √ öz növü və təyinatı üzrə nadir obyektlərin qiymətləndirilməsi
- satışı haqqında müvafiq informasiyaların mövcudluğu ilə yanaşı qiymətləndirilən obyektin analoqu olan obyektlərin qiymətləndirilməsi
- gəlir gətirmək xassəsinə malik olan obyektlərin qiymətləndirilməsi

368. Qiymətləndirmə obyektinin bərpa dəyərinin hesablanmasında hansı metoddan istifadə olunur?

- qiymətləndirilən əmlakın və onun analoqunun hazırlanması xərclərin əsaslanan metodlar
- √ gələcək gəlirlərin və xərclərin proqnozlaşdırılmasına əsaslanan metodlar
- obyektin hissələrinin fərdi qiymətləndirilməsi qaydasına əsaslanan metodlar
- obyektin dəyərinin iriləşdirilmiş göstəricilərinə əsaslanan metodlar
- işin növü və binanın hissələri üzrə iriləşdirilmiş göstəricilərə əsaslanan metodlar

369. Bərpa dəyəri hesablanmasında istifadə olunan metodlara aiddir-

- √ əmlakın və onun analoqunun hazırlanması və inkişafına sərf olunan xərclərə əsaslanan metodlar
- gəlirlərin kapitallaşdırılmasına və ya birbaşa kapitallaşdırmaya əsaslanan metodlar
- bütün cavablar doğrudur
- pul axınlarının diskontlaşdırılması metodu
- kəmiyyət və keyfiyyət metodları

370. Qiymətləndirmə obyektinin bərpa dəyərinin hesablanması metodu hansıdır?

- gəlirlərin kapitallaşdırılmasına əsaslanan metodlar
- pul axınlarının diskontlaşdırılmasına əsaslanan metodlar
- qiymətləndirilən əmlakın analoqunun hazırlanmasına sərf olunan xərclərə əsaslanan metodlar
- heç biri aid deyil
- √ bərpa dəyərinin iriləşdirilmiş göstəriciləri əsaslanan metodlar

371. Qiymətləndirmənin mərhələlərinə aiddir-

- Hazırlıq mərhələsi
- Qiymətləndirmə obyektinin dəyərinin hesablanması
- Yekun mərhələ
- √ hamısı
- İnformasiyanın toplanması mərhələsi

372. Hesabata hansı sənədin əlavə olunması tələb olunmaya bilər?

- texniki baxış barədə akt
- obyektin təsvir edən qrafik və fotosəkillər
- qiymətləndirmə prosesində aparılan hesablamalar
- √ mülkiyyətçinin gəlirlərinin bəyannaməsi
- analoq obyektlər barədə informasiya

373. Hesabatın qiymətləndirmə sertifikatı bölməsində qiymətləndirici –

- istifadə olunan qiymətləndirmə standartları barədə məlumat verir
- obyektin bazar dəyərini göstərir
- √ sadalananların hamısını göstərməlidir
- sənədləri imzalayır və möhürləyir
- qiymətləndirmə tarixini göstərir

374. Qiymətləndirmə məsələsinin qoyuluşu mərhələsində hansı əməliyyat yerinə yetirilmir?

- √ qiymətləndirmə üzrə xidmət haqqının ödənilməsi
- qiymətləndirmə tarixinin müəyyən edilməsi
- qiymətləndirmə dəyərinin növünün müəyyən edilməsi
- qiymətləndirmə obyektinin eyniləşdirilməsi
- qiymətləndirmənin məqsədlərinin seçilməsi

375. Dolayı xərclər kimi uçota alınmır-

- müvəqqəti binaların və qurğuların dəyəri
- √ marketinq xərcləri
- nəqliyyat-anbar xərcləri
- məmulatların və avadanlığın dəyəri
- inşaat maşınlarının və mexanizmlərinin dəyəri

376. Dolayı xərclərə aid deyil-

- təhlükəsizlik texnikası üzrə tədbirlərə çəkilən xərclər
- materialların dəyəri
- yerli bazarda qəbul edilmiş başqa normativ xərclər
- √ material xərcləri
- podratçının mənfəəti və əlavə xərcləri

377. Bunlardan hansı dolayı xərclərdir?

- √ marketinqə çəkilən xərclər
- məmulatların və avadanlığın dəyəri
- tikintidə çalışan fəhlələrin əmək haqqı
- inşaat maşınlarının və mexanizmlərinin dəyəri
- materialların və avadanlığın dəyəri

378. Dolayı xərclər kimi uçota alınır-

- inşaat maşınlarının dəyəri
- yerli bazarda qəbul edilmiş başqa normativ xərclər
- √ obyektin satılmasına çəkilən xərclər
- heç biri aid deyil
- müvəqqəti binaların və qurğuların dəyəri

379. Dolayı xərclərə aid olan xərcləri göstərin-

- müvəqqəti binaların və qurğuların dəyəri
- inşaat maşınlarının və mexanizmlərinin dəyəri
- nəqliyyat-anbar xərcləri
- inşaat maşınlarının dəyəri
- √ audit xidmətlərinin ödənilməsi xərcləri

380. Dolayı xərclərdir-

- √ binanın inşasına sərf edilən, lakin tikinti-quraşdırma işlərinin tərkibinə daxil olunmayan xərclərdir
- bilavasitə tikinti ilə bağlı olan xərclərdir
- tikinti-quraşdırma işlərinin tərkibinə daxil olan xərclərdir
- heç biri düz deyil
- binanın inşasına sərf edilən xərclərdir

381. Aşağıdakılardan hansı birbaşa xərclərə aid edilir?

- layihələşdirmə, texniki nəzarət, geodeziya nəzarətinin dəyəri, sifarişçinin inzibati və sair xərcləri
- layihələşdirmə, texniki nəzarət, geodeziya nəzarəti dəyəri, həmçinin məsləhət, hüquq, mühasibat, audit xidmətlərinin ödənilməsi, reklama, marketinqə, obyektin satılmasına çəkilən xərclər, sifarişçinin inzibati və sair xərcləri
- √ müvəqqəti binaların və qurğuların dəyəri, təhlükəsizlik texnikası üzrə tədbirlərə çəkilən xərclər, nəqliyyat anbar xərcləri və yerli bazarda qəbul edilmiş başqa normativ xərclər
- texniki nəzarət, audit xidmətlərinin ödənilməsi, reklama, marketinqə, obyektin satılmasına çəkilən xərclər
- məsləhət, hüquq, mühasibat, audit xidmətlərinin ödənilməsi, reklama, marketinqə, obyektin satılmasına çəkilən xərclər

382. Birbaşa xərclər kimi uçota alınır-

- layihələşdirmə xərcləri
- √ materialların, məmulatların və avadanlığın dəyəri
- obyektin satılmasına çəkilən xərclər
- marketinq xərcləri
- audit xidmətlərinin ödənilməsi

383. Birbaşa xərclərə aiddir-

- sifarişçinin inzibati xərcləri
- audit xidmətlərinin ödənilməsi xərcləri
- geodeziya nəzarəti xərcləri
- texniki nəzarət xərcləri
- √ podratçının mənfəəti və əlavə xərcləri

384. Birbaşa xərclərə hansı xərclər aiddir?

- √ tikintidə çalışan fəhlələrin əmək haqqı xərcləri
- reklam xərcləri
- marketinq xərclər
- obyektin satılmasına çəkilən xərclər
- layihələşdirmə xərcləri

385. Birbaşa xərclər hansı xərclərdir?

- audit xidmətlərinin ödənilməsinə çəkilən xərclər
- sifarişçinin inzibati xərcləri
- √ bilavasitə tikinti ilə bağlı olan xərclər
- obyektin satılmasına çəkilən xərclər
- layihələşdirməyə çəkilən xərclər

386. Obyektin bərpa dəyərinin neçə növü mövcuddur?

- 3
- √ 2
- 5
- 1
- 6

387. Xərc yanaşmasının qüsurlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- √ yanaşma böyük əmək tutumluluğuna görə fərqlənir
- bir sıra düzəlişlərin edilməsi zəruriliyi
- müqayisə olunan obyekt üzrə məlumatların əldə edilməsi çətinliyi
- qiymətləndirmə obyektini haqqında daxili informasiyanın əldə edilməsi çətinliyi
- proqnozun işlənilib hazırlanması çətinliyi

388. Xərc yanaşmasının qüsurlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- qiymətləndirmə obyektini haqqında daxili informasiyanın əldə edilməsi çətinliyi
- yanaşmaya aid olan metodların mücərrədliyi
- √ yanaşma obyektinin gəlirlilik göstəricisini nəzərdə tutmur
- yanaşma keçmiş hadisələri əks etdirir və gələcək ehtimalları səciyyələndirmir
- bir sıra düzəlişlərin edilməsi zəruriliyi

389. Xərc yanaşmasının qüsurlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- proqnozun işlənilib hazırlanması çətinliyi
- yanaşma keçmiş hadisələri əks etdirir və gələcək ehtimalları səciyyələndirmir
- yanaşmaya aid olan metodların mücərrədliyi
- yanaşma analoqların bazar qiymətinə əsaslanır
- ✓ yanaşma dövrü xarakter daşdığı üçün gələcək perspektiv nəzərə alınmır

390. Xərc yanaşmasının üstünlüyünə nə aiddir?

- bu yanaşma bazar məlumatlarına tam əsaslanan yeganə yanaşmadır
- bu yanaşma alıcının və satıcının mövcud real təcrübəsini əks etdirir
- bu yeganə yanaşmadır ki, çəkilən xərclərin nəzərə alınmasına imkan verir
- heç biri aid deyil
- ✓ yanaşma mövud olan aktivlərə əsaslanır və ona görə də müəyyən qədər mücərrəddir

391. Xərc yanaşmasının tətbiq edilməsi mümkün olan hallara aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ✓ öz növü və təyinatı üzrə nadir obyektlərin qiymətləndirilməsi
- satışı haqqında müvafiq informasiyaların mövcudluğu olan obyektlərin qiymətləndirilməsi
- gəlir gətirmək xassəsinə malik olan obyektlərin qiymətləndirilməsi
- qiymətləndirilən obyektin analoqu olan obyektlərin qiymətləndirilməsi
- satışı haqqında müvafiq informasiyaların mövcudluğu ilə yanaşı qiymətləndirilən obyektin analoqu olan obyektlərin qiymətləndirilməsi

392. Qiymətləndirmə obyektinin bərpa dəyəri hesablanarkən istifadə olunan metodlara hansı aiddir?

- binanın hissələri üzrə iriləşdirilmiş göstəricilərə əsaslanan metodlar
- işin növü üzrə iriləşdirilmiş göstəricilərə əsaslanan metodlar
- pul axınlarının diskontlaşdırılmasına əsaslanan metodlar
- ✓ işin növü və binanın hissələri üzrə iriləşdirilmiş göstəricilərə əsaslanan metodlar
- gəlirlərin kapitallaşdırılmasına və ya birbaşa kapitallaşdırmaya əsaslanan metodlar

393. Qiymətləndirmə obyektinin bərpa dəyəri hesablanarkən istifadə olunan metodlara hansı aiddir?

- ✓ qiymətləndirilən əmlakın və onun analoqunun hazırlanması və inkişafına sərf olunan xərclərə əsaslanan metodlar
- gəlirlərin kapitallaşdırılmasına və ya birbaşa kapitallaşdırmaya əsaslanan metodlar
- bütün cavablar doğrudur
- pul axınlarının diskontlaşdırılmasına əsaslanan metodlar
- kəmiyyət və keyfiyyət metodları

394. Qiymətləndirmə obyektinin bərpa dəyəri hesablanarkən istifadə olunan metodlara hansı aiddir?

- gəlirlərin kapitallaşdırılmasına və ya birbaşa kapitallaşdırmaya əsaslanan metodlar
- pul axınlarının diskontlaşdırılmasına əsaslanan metodlar
- qiymətləndirilən əmlakın analoqunun hazırlanmasına sərf olunan xərclərə əsaslanan metodlar
- heç biri aid deyil
- ✓ obyektin dəyərinin iriləşdirilmiş göstəricilərinə əsaslanan metodlar

395. Trend yanaşmasının əsas problemi hansıdır?

- ✓ qiymətləndirmə zamanı kifayət qədər geniş məşin və avadanlıq qrupları üzrə daha iri orta qiymət indekslərindən istifadə olunmasıdır
- qiymətləndirmə zamanı kifayət qədər geniş məşin və avadanlıq qrupları üzrə orta qiymət indekslərindən istifadə olunmasıdır
- qiymətləndirmə zamanı kifayət qədər geniş məşin və avadanlıq qrupları üzrə daha iri qiymət indekslərindən istifadə olunmasıdır
- hamısı doğrudur
- qiymətləndirmə zamanı kifayət qədər geniş məşin və avadanlıq qrupları üzrə daha kiçik orta qiymət indekslərindən istifadə olunmasıdır

396. Resurs-texnoloji modellər əsasında qiymətləndirmənin əsas problemləri hansılardır?

- modellərin qurulmasının sadəliyi, məşin, avadanlıq qruplarının və növlərinin çoxluğu, onların qiymətləri haqqında zəruri informasiyanın olmamasıdır
- ✓ modellərin qurulmasının mürəkkəbliyi, məşin, avadanlıq qruplarının və növlərinin çoxluğu, onların qiymətləri haqqında zəruri informasiyanın olmamasıdır

- modellərin qurulmasının sadəliyi, maşın, avadanlıq qruplarının və növlərinin məhdudluğu, onların qiymətləri haqqında zəruri informasiyanın olmamasıdır
- modellərin qurulmasının mürəkkəbliyi, maşın, avadanlıq qruplarının və növlərinin çoxluğu, onların qiymətləri haqqında zəruri informasiyanın külli miqdarda olmasıdır
- modellərin qurulmasının mürəkkəbliyi, maşın, avadanlıq qruplarının və növlərinin məhdudluğu, onların qiymətləri haqqında zəruri informasiyanın olmamasıdır

397. Xərc yanaşmasının neçə yanaşmadaxili metodu var?

- 3
- 5
- 4
- 1
- ✓ 2

398. Xərc yanaşmasının əsasını hansı prinsip təşkil edir?

- faydalılıq prinsipi
- gözləmə prinsipi
- artan və azalan gəlirlər
- ✓ əvəzetmə prinsipi
- uyğunluq prinsipi

399. Əmlakın istismarı ilə bağlı xərclər necə adlanır?

- birbaşa xərclər
- ✓ əməliyyat xərcləri
- üstəlik xərclər
- sair xərclər
- alternativ xərclər

400. Əgər mütləq likvidlik əmsalı 0,99-a bərabər olarsa, müəssisə hesab olunur

- kredit qabiliyyətli
- ✓ kredit qabiliyyətli olmayan
- likvid müəssisə
- müflisləşmiş müəssisə
- məhdud kredit qabiliyyətli

401. Aşınmanın hansı forması konstruksiyanın köhnəlməsidir?

- fiziki
- xarici
- iqtisadi
- heç biri
- ✓ funksional

402. Oxşar tikinti obyektindəki tikintinin oxşar materiallar və eyni texnologiya üzrə aparılması hansı dəyərə aiddir?

- ✓ təkrar istehsal dəyəri
- util dəyəri
- qalıq dəyəri
- sığorta dəyəri
- tam bərpa dəyəri

403. Aşağıdakılardan hansı likvid dəyərin mahiyyətinə uyğun gəlmir?

- iflas həddində olan müəssisənin dəyəri;
- müəssisənin satış qiyməti ilə aktivlərinin ayrı-ayrılıqda satışından əldə olunan gəlir arasındakı fərq.
- konkret fakt üzrə hesablanmış dəyəri;

- ✓ konkret investorun tələblərinə əsaslanan dəyər;
- müəssisənin aktivlərinin ayrı-ayrılıqda reallaşdırılması əsasında hesablanan dəyər;

404. Alqı-satqı zamanı sahiblik hüququnun satıcıdan alıcıya keçməsinə ifadə edir-

- qiymət tərəflərin bir- birinə güzəşt etməsinin nəticəsi deyil
- obyekt qənaətbəxş müddət ərzində açıq bazara çıxarılmır
- qiymət xüsusi kreditləşmənin nəticəsi deyil
- obyekt öz mülkiyyətçisini dəyişir
- ✓ qiymət xüsusi kreditləşmənin və ya tərəflərdən birinin digərinə güzəşt etməsinin nəticəsi deyil

405. Daşınmaz əmlakın yüklülüyü kimi çıxış edə bilməz.-

- servitut;
- həbs;
- ipoteka;
- ✓ müvəqqəti istifadə
- icarə;

406. Qiymətləndirmə xidmətinə görə ödəniləcək haqq –

- qiymətləndirmə obyektinin dəyərindən asılıdır
- təsbit olunmuş kəmiyyətə bərabərdir
- qiymətləndirmənin aparılması ilə bağlı xərclərə bərabərdir
- bütün variantlar doğrudur.
- ✓ qiymətləndirmə obyektinin dəyərindən asılı olmamalıdır

407. Qiymətləndirmə fəaliyyətinin subyekti deyil -

- qiymətləndiricilər
- qiymətləndirici ekspertlər
- mülkiyyətçilər
- ✓ rieltorlar
- sifarişçilər

408. Qiymətləndirmə fəaliyyətinə təsir göstərən mühit amili hansıdır?

- iqtisadi mühit
- sosial mühit
- təşkilati mühit
- ✓ sadalananların hamısı
- siyasi mühit

409. Aşağıdakılardan hansı uyğunluq prinsipinin mahiyyətinə uyğundur?

- daşınmaz əmlak obyektinin dəyəri ətrafdakı tikililərin həmcinsliyindən asılıdır
- uyğunluq prinsipinin pozulmasını bağ evləri massivlərində müşahidə etmək olar
- sadalananların hamısı
- əmlakın dəyəri yerləşdiyi ərazidən asılıdır
- ✓ yaxınlıqda ucuz obyektlərin yerləşməsi bahalı daşınmaz əmlak obyektinin dəyərini azaldır

410. Gözləmə prinsipinə görə aşağıdakılardan hansı doğru deyil?

- daşınmaz əmlakın dəyəri onun keçmiş satış qiymətlərindən deyil istifadəsindən gözlənilən gəlirlərdən asılıdır
- gözləmə pozitiv xarakter daşıyır
- gözləmə neqativ xarakter daşıyır
- obyektin dəyəri mülkiyyətçinin gözləmələrindən asılıdır.
- ✓ torpaq sahəsinin yaxın ərazinin abadlığı onun dəyərinə heç bir təsir göstərmir

411. Əmlak obyektinin qiymətləndirilməsində qiymətləndirici hansı əsas tələbləri gözləməlidir?

- əmlakı və onunla bağlı hüquqları düzgün eyniləşdirmək
- qiymətləndirilən dəyərin növünü müəyyən etmək
- qiymətləndirmənin bütün məhdudlaşdırıcı şərtlərini müəyyən etmək
- ✓ sadalananların hamısını
- qiymətləndirmənin məqsədini və onun nəticələrindən nəzərdə tutulan istifadəni uçota almaq

412. Azərbaycanda qiymətləndiricilərin ictimai təşkilatı hansıdır?

- Azərbaycan Qiymətləndiricilər Assosiasiyası
- ✓ Azərbaycan Qiymətləndiricilər Cəmiyyəti
- Azərbaycan Rieltorlar Assosiasiyası
- Azərbaycan Rieltorlar Təşkilatı
- Azərbaycan Qiymətləndiricilər Birliyi

413. Sərəncam hüququ nədir?

- əmlakdan fayda götürməyin hüquqi cəhətdən təmin edilmiş imkanı
- əmlaka sahib olmaq, ondan istifadə etmək və ona dair sərəncam vermək üzrə dövlət tərəfindən tanınan və qorunan hüquqdur
- əmlakı faktiki sahibliyi həyata keçirməyin hüquqi cəhətdən təmin edilmiş imkanı
- bütün variantlar doğrudur
- ✓ əmlakın hüquqi müqəddəratını təyin etmək imkanı

414. Mülki qanunvericiliyin prinsiplərinə aid deyil –

- mülki hüquq subyektlərinin bərabərliyi
- müqavilələr azadlığı
- ✓ mülki hüquq subyektlərinin iradə və davranışının tənzimlənməsi
- mülki dövriyyə iştirakçılarının əmlak müstəqilliyi
- mülkiyyətin toxunulmazlığı

415. Aşağıdakılardan hansı qiymətləndirmə fəaliyyətinin məqsədidir?

- əmlakın vergitutma bazasının müəyyənəndirilməsi,
- əmlakın sığorta olunması,
- investisiya qoyuluşları,
- ✓ hər biri doğrudur.
- əmlakın girov qoyulması,

416. İqtisadi bölgü prinsipi-

- obyektin maksimal dəyərini əldə etmək üçün daşınmaz əmlakın iqtisadi parametrləri və ona olan hüquqları bölməyin mümkünlüyüdür
- obyektin maksimal dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementlərini bölmək və birləşdirməyin mümkünlüyüdür
- obyektin dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlaka olan hüquqları bölmək və birləşdirməyin mümkünlüyüdür
- ✓ obyektin maksimal dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementləri və ona olan hüquqları bölmək və birləşdirməyin mümkünlüyüdür
- obyektin maksimal dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki və iqtisadi parametrlərini birləşdirməyin mümkünlüyüdür

417. İqtisadi ölçü prinsipi dedikdə-

- ✓ istənilən bazarda əmlakın müxtəlif növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan torpağın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür
- istənilən bazarda əmlakın konkret növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan avadanlığın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür
- istənilən bazarda əmlakın müxtəlif növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan kapitalın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür
- bütün variantlar doğrudur
- konkret bazarda əmlakın müxtəlif növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan əmək resurslarının optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür

418. Artan - azalan gəlirlər prinsipi-

- istehsal amillərinin bütün resurslarının artması zamanı xalis gəlirin həcmnin əvvəlcə artması, sonra isə azalmağa başlamasıdır
- ✓ istehsal amillərinin hər hansı resursunun artması zamanı xalis gəlirin həcmnin əvvəlcə azalmağı, sonra isə artmağa başlamasıdır
- istehsal amillərindən biri olan kapital resursunun artması zamanı xalis gəlirin həcmnin əvvəlcə artması, sonra isə azalmağa başlamasıdır
- istehsal amillərindən biri olan torpaq resursunun artması zamanı xalis gəlirin həcmnin sabit qalmasıdır
- istehsal amillərinin hər hansı resursunun artması zamanı xalis gəlirin həcmnin əvvəlcə azalmağa, sonra isə artmağa başlamasıdır

419. Balans prinsipi-

- əmlakın konkret növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman istehsal amillərinin optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir
- ✓ əmlakın hər hansı növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman istehsal amillərinin optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir
- əmlakın hər hansı növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman əməy ehtiyatlarının optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir
- əmlakın bütün növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman istehsal amillərinin optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir
- əmlakın hər hansı növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman kapitalın optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir

420. Kredit almaq məqsədi ilə girov qoyulan qiymətləndirmə obyektinin dəyəri hansı dəyərdir -

- ✓ girov dəyəri
- istehlak dəyəri
- vergi dəyəri
- istifadə dəyəri
- sığorta dəyəri

421. Məhdudluğu səbəbindən mülkiyyətin satılmasından real əldə oluna biləcək pulun məbləği hansı dəyərə aiddir?

- ✓ likvid dəyəri
- istifadə dəyəri
- istehlak dəyəri
- mübadilə dəyəri
- qırıntıların dəyəri

422. Obyektin açıq bazarda tələb və təklif amillərinin təsiri altında formalaşan qiyməti kimi qəbul olunan dəyər -

- ✓ mübadilə dəyəri
- qalıq əvəzetmə dəyəri
- ilkin istehsal dəyəri
- əvəzetmə dəyəri
- sığorta dəyəri

423. Faktiki satış göstəricilərinin uyğun plan göstəriciləri ilə müqayisə edilməsi və qiymətləndirilməsi necə adlanır?

- satış prosesi
- marketinq tədqiqatı
- ✓ satış imkanlarının təhlili
- satış norması
- müəssisənin bazar payının müəyyən edilməsi

424. Normal dəyər dedikdə nə başa düşülür:

- ✓ məhsulun əmələ gəldiyi ölkədə adi ticarət əməliyyat gedişində ödənilən əmtəə materiallarının və hazırlanmasının dəyəri ilə səmərəli mənfəət və ümumi məsrəflərin məcmusu kimi başa düşülür
- əmtəənin satış dəyəri və istehlak dəyərinin cəmi kimi başa düşülür
- əmtəənin rəqabət qabiliyyətliliyini xarakterizə edən elmi cəhətdən əsaslandırılmış mənfəəti başa düşülür
- firmanın bazarda marketinq tədqiqatçıları aparması, öz əmtəəsinin rəqabət qabiliyyətliliyini qiymətləndirilməsi başa düşülür
- məhsulun istehsal olunduğu yerdə dəyəri məsrəflərin məcmusu kimi başa düşülür

425. Əmlakın qiymətləndirilməsinin məhdudlaşdırıcı şərti deyil
- ✓ informasiyadan istənilən məqsədlərlə oluna bilər
  - qiymətləndirmə yalnız hesabatda göstərilən məqsəd üçün etibarlıdır
  - müəssisənin maliyyə vəziyyəti və biznesin aparılmasının maliyyə şərtləri
  - Əmlak bazarında fəaliyyətin dövlət tənzimlənməsi
  - qiymətləndirmə yalnız hesabatda göstərilən tarixə etibarlıdır
426. Əsas fondların hansına amortizasiya ayırmaları hesablanır?
- ✓ torpaq sahələri
  - ötürücü qurğular
  - alətlər
  - istehsal və təsərrüfat inventarı
  - tikililər
427. Qiymətləndirmə yanaşmalarından hansı torpağın dəyərini ayrılıqda qiymətləndirilməsini tələb edir?
- bazar;
  - gəlir
  - sadalananların hamısı;
  - ekspert
  - ✓ xərc
428. Qiymətləndirmənin aparılmasına görə ödəniş məbləği müqavilədə aşağıdakı kimi göstərilə bilər –
- 200\$
  - qiymətləndirilən obyektin dəyərini 1%-i qədər
  - göstərilməyədə bilər
  - ✓ 100 manat
  - qiymətləndirilən obyektin dəyərini 0,5%-i qədər
429. Qiymətləndirici tərtib etdiyi hesabatları saxlanılmalıdır
- 1 il
  - ✓ 3 il
  - 5 il
  - onu sifarişçiyə təqdim etməklə saxlamaya da bilər
  - 2 il
430. Qiymətləndirmənin aparılması üzrə müqavilə -
- şifahi formada bağlanıla bilər;
  - sadalanan variantlardan istənilən biri tətbiq oluna bilər
  - ✓ yazılı formada bağlanılır və notariusda təsdiqinə ehtiyac yoxdur
  - yazılı formada bağlanılır və notariusda təsdiq olunur;
  - qiymətləndirmə müqavilə bağlanılmadan da aparıla bilər;
431. Qanunvericiliklə müəssisə əmlak hesab olunurmu?
- olunmur
  - ✓ olunur, bütövlükdə əmlak kompleksi kimi;
  - müəssisənin qeyri-maddi aktivlərindən əlavə hissəsi hesab olunur
  - müəssisənin yalnız xidmət bölməsi hesab olunur
  - müəssisənin yalnız istehsal bölməsi hesab olunur
432. Torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət hüququ əhatə edir

- torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını;
- torpağın üst qatını;
- ✓ torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını, meşələri;
- torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını, meşələri və onun altında olan faydalı qazıntıları;
- torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını, meşələri və onun altında olan təbii resursları.

433. Qiymətləndirmə fəalliyətində istifadə olunan yanasma deyil-

- müqayisə yanaşması
- xərc yanaşması
- gəlir yanaşması
- analitik yanaşma
- ✓ vaxt yanaşması

434. Əmlak bazarı aşağıdakı hansı elementləri özündə birləşdirir?

- ✓ hamısı düzdür
- əmlakların alqı-satqısı,
- dəyişdirilməsi,
- vəsiyyət edilməsi,
- bağışlanması,

435. Daşınmaz əmlak hansı kateqoriyalara görə fərqləndirilir?

- sahibkarın biznes məqsədləri üçün istifadə etdiyi daşınmaz əmlak;
- ✓ hamısı düzdür
- birdəfəlik normalar üzrə gəlir gətirən
- biznesin əlavə ehtiyaclarını ödəyən daşınmaz əmlak.
- vaxtaşırı normalar üzrə gəlir gətirən

436. Daşınmaz əmlak obyektlərinə aid deyil-

- torpaq sahələri, yerin təki,
- ✓ nəqliyyat vasitələri
- qurğular və torpaqla birbaşa bağlı olan digər əşyalar,
- çoxillik əkmələr, binalar,
- ayrıca su obyektləri, meşələr

437. Qiymətləndirmə obyektlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ayrı-ayrı material (əşya) obyektləri;
- tələblər, öhdəliklər;
- işlər, xidmətlər, informasiyalar
- ✓ hamısı düzdür
- əmlak və qeyri-maddi aktivlər üzərində mülkiyyət və digər əşya hüququ;

438. Qiymətləndirmə fəalliyətinin subyektinə kimlər aid edilir?

- ✓ qiymətləndiricilər və sifarişçilər
- hüquqi şəxslər
- fiziki şəxslər
- dövlət orqanları
- ictimai təşkilatlar

439. Qiymətləndirilməsi mülki qanunvericilikdə nəzərdə tutulan və ya sifarişçi tərəfindən zəruri hesab edilən istənilən əmlak nədir?

- ✓ qiymətləndirmənin obyektini
- daşınar əmlak
- daşınmaz əmlak
- hamısı səhvdir

- qiymətləndirmənin subyekti

440. Əşyalara aşağıda göstərilənlərdən hansı aiddir?

- ✓ hamısı düzdür
- daşınmaz əmlak
- bitkilər
- heyvanlar
- daşınar əmlak

441. Əmlak bazarında fəaliyyət göstərmək üçün hansı peşə növləri var?

- rieltorlar,
- sığortaçılar,
- agentlər
- ✓ hamısı düzdür
- qiymətləndiricilər,

442. Hüquqi mühitə nə aid edilir?

- tərəflər (qiymətləndirici ilə sifarişçi) arasında qarşılıqlı münasibətləri, onlar arasında davranış qaydalarını müəyyən edir
- ✓ yəni onun tənzimlənməsi sahəsində mühüm işlər görülmüş və zəruri normativ aktlar qəbul edilmişdir
- Məhsulun (işin, xidmətin) reallaşması, müvafiq əmlak və istənilən varidat növünün əldə edilməsi üçün ödəniş qabiliyyətli tələbin olması
- Ölkədə mövcud olan siyasi sabitlik bütün sahibkarlıq növlərinin inkişafına əlverişli şərait yaradır
- sahibkarların işgüzar əlaqələri və peşə maraqlarının qorunması üzrə aparılan tədbirləri əhatə edir

443. Təşkilati mühit nəyi müəyyən edir?

- ✓ sahibkarların işgüzar əlaqələri və peşə maraqlarının qorunması üzrə aparılan tədbirləri əhatə edir
- yəni onun tənzimlənməsi sahəsində mühüm işlər görülmüş və zəruri normativ aktlar qəbul edilmişdir
- tərəflər (qiymətləndirici ilə sifarişçi) arasında qarşılıqlı münasibətləri, onlar arasında davranış qaydalarını müəyyən edir
- Ölkədə mövcud olan siyasi sabitlik bütün sahibkarlıq növlərinin inkişafına əlverişli şərait yaradır.
- Məhsulun (işin, xidmətin) reallaşması, müvafiq əmlak və istənilən varidat növünün əldə edilməsi üçün ödəniş qabiliyyətli tələbin olması

444. Sosial mühitə nə aid edilir?

- ✓ tərəflər (qiymətləndirici ilə sifarişçi) arasında qarşılıqlı münasibətləri, onlar arasında davranış qaydalarını müəyyən edir
- yəni onun tənzimlənməsi sahəsində mühüm işlər görülmüş və zəruri normativ aktlar qəbul edilmişdir
- Məhsulun (işin, xidmətin) reallaşması, müvafiq əmlak və istənilən varidat növünün əldə edilməsi üçün ödəniş qabiliyyətli tələbin olması
- Ölkədə mövcud olan siyasi sabitlik bütün sahibkarlıq növlərinin inkişafına əlverişli şərait yaradır
- sahibkarların işgüzar əlaqələri və peşə maraqlarının qorunması üzrə aparılan tədbirləri əhatə edir

445. İqtisadi mühitə nə aid edilir?

- ✓ Məhsulun (işin, xidmətin) reallaşması, müvafiq əmlak və istənilən varidat növünün əldə edilməsi üçün ödəniş qabiliyyətli tələbin olması
- sahibkarların işgüzar əlaqələri və peşə maraqlarının qorunması üzrə aparılan tədbirləri əhatə edir
- tərəflər (qiymətləndirici ilə sifarişçi) arasında qarşılıqlı münasibətləri, onlar arasında davranış qaydalarını müəyyən edir
- Ölkədə mövcud olan siyasi sabitlik bütün sahibkarlıq növlərinin inkişafına əlverişli şərait yaradır.
- yəni onun tənzimlənməsi sahəsində mühüm işlər görülmüş və zəruri normativ aktlar qəbul edilmişdir

446. Əmlak bazarında mühit amillərinə hansılar aid edilir?

- sahibkarlıq mühiti
- c) sosial mühit
- iqtisadi mühit
- ✓ hüquqi, sosial, iqtisadi mühit
- hüquqi mühit

447. Ətrafda olan və sahibkarın müştərilərlə faydalı əməkdaşlıq münasibətləri qurması imkanlarına təsir edən amillər hansı mühitə aid edilir?

- √ sahibkarlıq mühiti
- iqtisadi mühiti
- təşkilati mühiti
- siyasi mühiti
- sosial mühiti

448. Aşağıdakılardan hansı mülkiyyət hüququnun məhdudlaşdırılmasına aiddir?

- √ Tikinti normaları, zonalaşdırma, ekoloji tələblər
- Daşınmaz əmlakdan istifadə hüququ;
- Başqasına məxsus yaşayış sahəsindən istifadə
- Torpaq sahəsinin yaxşılaşdırmaları.
- Başqasının daşınmaz əmlakına təsərrüfat rəhbərliyi;

449. Daşınmaz əmlak obyektinin hüquqi xassələrini daha dolğun əks etdirən variantı seçin:

- Torpaq sahəsinin yaxşılaşdırmaları;
- Təbii resursların mövcudluğu
- Torpaq sahəsinin mövcudluğu ;
- Ekoloji tələblər
- √ Daşınmaz əmlak obyektlərinə hüquqlar kompleksi;

450. Mühit amilləri hansı varianda öz əksini tapmışdır?

- √ iqtisadi mühit, siyasi mühit, hüquqi mühit, sosial mühit, təşkilati mühit.
- iqtisadi mühit, bazar mühiti, hüquqi mühit, sosial mühit, təşkilati mühit.
- iqtisadi mühit, siyasi mühit, hüquqi mühit, risk mühiti, təşkilati mühit.
- iqtisadi mühit, siyasi mühit, bazar mühiti, risk mühiti, təşkilati mühit.
- iqtisadi mühit, siyasi mühit, risk mühiti, sosial mühit, təşkilati mühit.

451. Qiymət və qiymətləndirmə haqqındakı fikirlərdən hansı doğrudur?

- √ qiymət yekun nəticə, qiymətləndirmə isə prosesdir
- qiymət son nəticə, qiymətləndirmə isə sadəcə fərziyyədir
- qiymət proses, qiymətləndirmə isə nəticədir
- qiymət fərziyyə, qiymətləndirmə nəticədir
- qiymət yekun nəticə, qiymətləndirmə isə ilkin nəticədir

452. Beynəlxalq qiymətləndirmə standartları baxımından qiymətləndirmə fəaliyyətinin malik olduğu əsaslar?

- obyektiv və analitik
- √ obyektiv və subyektiv
- subyektiv və hesablama
- obyektiv və hesablama
- subyektiv və analitik

453. Aşağıdakılardan hansı hesablama tərkibli göstəricilərə aiddir?

- mövcud əmlak bazarının keçmiş və gələcək vəziyyətinin öyrənilməsi və onun təhlili;
- qiymətləndirilən obyektin qiymətinə təsir göstərən amillər ətrafında mülahizələrin təhlili;
- prosesə başlayarkən mümkün və məqsədəuyğun olan qiymətləndirmə yanaşmaları və metodları, habelə məlumat mənbələrinin seçilməsi;
- √ müxtəlif üsullarla əldə edilən məlumatların riyazi düsturlar vasitəsi ilə bir neçə variantda hesablanması
- sifarişçinin təqdim etdiyi sənədlərin nəzərdən keçirilməsi və düzgünlüyünün mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilməsi;

454. Aşağıdakılardan hansı analitik tərkibli göstəricilərə aid deyil?

- mövcud əmlak bazarının keçmiş və gələcək vəziyyətinin öyrənilməsi və onun təhlili;
- qiymətləndirilən obyektin qiymətinə təsir göstərən amillər ətrafında mülahizələrin təhlili;
- prosesə başlayarkən mümkün və məqsədəuyğun olan qiymətləndirmə yanaşmaları və metodları, habelə məlumat mənbələrinin seçilməsi;
- ✓ müxtəlif üsullarla əldə edilən məlumatların riyazi düsturlar vasitəsi ilə bir neçə variantda hesablanması
- sifarişçinin təqdim etdiyi sənədlərin nəzərdən keçirilməsi və düzgünlüyünün mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilməsi;

455. Azərbaycan Respublikasının “Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında” Qanun neçənci ildə qəbul olunub?

- 1995
- 1997
- ✓ 1998
- 1999
- 1996

456. Qiymətləndirmənin təyinatından asılı olaraq əmlakın qiymətləndirilməsinin növləri hansılardır?

- kütləvi və könüllü;
- kütləvi və mütləq;
- kütləvi və fərdi
- ✓ könüllü və mütləq
- könüllü və fərdi

457. Qiymətləndirmənin məqsədindən asılı olaraq qiymətləndirmənin növləri hansılardır?

- kütləvi və könüllü;
- kütləvi və mütləq;
- ✓ kütləvi və fərdi
- fərdi və mütləq
- könüllü və fərdi;

458. Aşağıdakılardan hansı qiymətləndirmə fəaliyyətinin məqsədidir?

- əmlakın vergitutma bazasının müəyyənləşdirilməsi,
- əmlakın sığorta olunması,
- investisiya qoyuluşları,
- ✓ hər biri doğrudur.
- əmlakın girov qoyulması,

459. Qiymətləndirmə fəaliyyəti müxtəlif tərkib hissədən ibarət neçə qrupa bölünür?

- ✓ 2
- 4
- 5
- 6
- 3

460. Aşağıdakılardan hansı qiymətləndirmə fəaliyyətinin əlaməti deyil?

- qiymətləndirmə fəaliyyətinin məqsədli xarakter daşması
- ✓ məqsəddən asılı olmayaraq dəyərin müəyyən edilməsi
- qiymətləndirmə fəaliyyətinin bilavasitə əmlak qiymətləndiricisi tərəfindən həyata keçirilməsi
- qiymətləndirmə fəaliyyətinin konkret dəyərin müəyyən edilməsinə yönəldilməsi
- məqsədlərə uyğun olaraq, qiymətləndirmə fəaliyyətinin müxtəlif dəyərlərin müəyyən edilməsinə yönəlməsi

461. Qiymətləndirmə fəaliyyətinin neçə əlaməti var?

- 3
- 5
- 6

- 7
- √ 4

462. Qiymətləndirmə nəyi nəzərdə tutur?

- √ dəyərin qiymətləndirilməsi üçün konkret vəzifə və qaydaların müəyyənləşdirilməsini, lazımi məlumatların toplanılmasını, habelə konkret obyektin dəyərinin dəqiq hesablanmasını
- real proqnozlara nail olunmasını və onların təhlilini
- qeyri-real proqnozlara istinadən konkret obyektin dəyərinin dəqiq hesablanmasını
- dəyərin qiymətləndirilməsi üçün konkret vəzifə və qaydaların müəyyənləşdirilməsini, lazımi məlumatların toplanılmasını.
- dəyərin qiymətləndirilməsi üçün konkret vəzifə və qaydaların müəyyənləşdirilməsini

463. Qiymətləndirmənin malik olduğu əsaslar hansıdır?

- elmi-funksional;
- funksional;
- metodoloji;
- təcrübi
- √ elmi-metodoloji;

464. Həqiqi ümumi gəlir necə hesablanır?

- potensial ümumi gəlir / (1+ ümumi itkilər əmsalı)
- potensial ümumi gəlir x ümumi itkilər əmsalı
- potensial ümumi gəlir / ümumi itkilər əmsalı
- √ potensial ümumi gəlir – ümumi itkilərin məbləği
- potensial ümumi gəlir x (1- ümumi itkilər əmsalı)

465. Qiymətləndirmə obyektinin dəyəri 200000 man, xalis əməliyyat gəliri 36000 man olarsa kapitallaşdırma əmsalını tapın

- √ 18% və ya 0.18
- 24% və ya 0.24
- 14% və ya 0.14
- 1,8% və ya 0,018
- 15% və ya 0.15

466. Qiymətləndirmədə hansı yanaşma adətən gözləmə prinsipinə əsaslanır?

- Xərc
- √ Gəlir;
- Əmlak;
- Sadalananların hamısı.
- Müqayisə

467. $D = X_{\text{g}} / K_{\text{ə}}$ düsturunda $K_{\text{ə}}$ - nədir?

- proqnozlaşdırılan xalis gəlir;
- Daşınmaz əmlakın qiyməti
- diskontlaşdırma dərəcəsi
- ümumi gəlir dərəcəsi
- √ kapitallaşdırma əmsalıdır.

468. $D = X_{\text{g}} / K_{\text{ə}}$ düsturunda X_{g} - nədir?

- kapitallaşdırma əmsalıdır.
- √ proqnozlaşdırılan xalis gəlir;
- diskontlaşdırma dərəcəsi
- ümumi gəlir dərəcəsi
- daşınmaz əmlakın qiyməti

469. Diskontlaşdırma dərəcəsi nədir?

- üstünlük verdiyi vəsait qoyuluşundan mümkün olan minimal gəlirdir
- İri investisiya layihələrinin qiymətləndirilməsidir
- Bazarın tələb etdiyi şərtlərdə tələbin minimal həcmnin göstəricisidir
- Hamısı düzdür
- ✓ kapital qoyuluşu zamanı mövcud risk səviyyəsi üzrə müqayisə göstəricisidir

470. Gəlir yanaşması əsasən harada geniş tətbiq olunur?

- ✓ İri investisiya layihələrinin qiymətləndirilməsində
- İnflyasiya dərəcəsinin müəyyənləşdirilməsində
- Kapital qoyuluşunda;
- Dövlət büdcəsinin tərtibində.
- məktəb binasının qiymətləndirilməsində;

471. Gəlir yanaşmasının tətbiqi birinci növbədə asılıdır:

- ✓ Mövcud yaxud inşa olunan obyektin gəlirliyinin təhlili və proqnozlaşdırılmasından
- İstifadə olunan metodlardan
- Qiymətləndiricinin peşəkar biliklərindən
- Hamısı
- Qiymətləndirilən əmlakın dəyərindən

472. Gəlir yanaşmasında qiymətləndirmənin aparılmasl mərhələlərinə aiddir

- Müqayisə olunan obyektlərin icarəsi bazasında cari dərəcələrin təhlili əsasında UDQ
- alınmamış icarə haqlarında itkilərin qiymətləndirilməsi
- Faktiki xərclərin tərkibi təhlil olunaraq istismar üzrə hesablanması
- ✓ hamısı
- Əmlak bazarının dinamikasının təhlili əsasında natamam yükləmə

473. Gəlir yanaşmasının üstünlüyünə aiddir:

- ✓ Tələb olunan diskont dərəcəsinə bazar müəyyən edir
- Yanaşmaya aid metodların mücərrədliyi
- Qiymətləndirilən obyekt haqqında daxili informasiyanın əldə edilməsinin çətinliyi
- keçmiş dövrün xərclərinə istinad edir
- Proqnozun işlənilməsinin çətinliyi

474. Gəlir yanaşmasının çatışmazlığıdır-

- Metodların qeyri-mücərrədliyi
- ✓ Proqnozun işlənilməsinin çətinliyi
- Tələb olunan diskont dərəcəsinə bazar müəyyən etsə də bazarın tələb etdiyi bir sıra şərtləri tələb edir
- Çəkilən xərclərin yüksək olması
- Bazar şərtlərini əhatə etməsi

475. İntestisiya multiplikatoru -

- əmanətə orta hədd meylliyinin qarşılıqlı tərs kəmiyyətidir
- istehlaka orta hədd meylliyinin qarşılıqlı tərs kəmiyyətidir
- bütün variantlar mümkündür
- depozitlərin kreditlərə olan nisbətidir
- ✓ əmanətə son hədd meylliyinin qarşılıqlı tərs kəmiyyətidir

476. İntestisiya multiplikatoru necə hesablanır ?

- əmanətlərin investisiyaya nisbəti kimi

- ✓ gəlirin artımının investisiyanın artımına nisbəti kimi
- gəlirin investisiyanın artımına nisbəti kimi
- doğru variant yoxdur
- gəlirin artımının investisiyaya nisbəti kimi

477. Multiplikator nəyə bərabərdir?

- ✓ real gəlirin dəyişməsi : xərclərin ilkin dəyişməsi
- nominal gəlirin dəyişməsi : real gəlirin artımı
- real gəlirin artımı : ümumi xərclərin artımı
- real gəlirin artımı : ümumi xərclərin dəyişməsi
- nominal gəlirin dəyişməsi : xərclərin ilkin dəyişməsi

478. Əgər investisiyalar əmanətlərdən çoxdursa ..... yaranır -

- durğunluq və inflyasiya təhlükəsi
- durğunluq vəziyyəti
- durğunluq və tənəzzül vəziyyəti
- tənəzzül vəziyyəti
- ✓ inflyasiya təhlükəsi

479. Əgər əmanətlər investisiyadan çox olursa ..... yaranır

- durğunluq vəziyyəti
- inflyasiya təhlükəsi
- ✓ durğunluq və tənəzzül vəziyyəti
- durğunluq və inflyasiya təhlükəsi
- tənəzzül vəziyyəti

480. Müəssisə hesabat ili ərzində yaradıldıqda onun vergiyə cəlb olunan dəyəri necə hesablanır?

- müəssisənin yaradıldığı tarixə ilin sonuna qalıq dəyər toplanır
- ✓ müəssisənin yaradıldığı tarixə ilin sonuna qalıq dəyər toplanaraq 12-yə bölünür
- müəssisənin yaradıldığı tarixə ilin sonuna qalıq dəyər toplanaraq 24-ə bölünür və onun yaradıldığı aydan sonra ilin sonuna qədər olan ayların sayına vurulur
- ilkin qalıq dəyər və ilin sonuna dəyər toplanır
- müəssisənin yaradıldığı tarixə ilin sonuna qalıq dəyər toplanaraq 24-ə bölünür

481. İllik gəlir / qoyulmuş kapitalın dəyəri nəyə bərabərdir?

- Likvidlik əmsalına
- Kapitalaşdırma əmsalına
- Əmlakın bazar dəyərində
- ✓ Gəlirlilik əmsalına
- Diskontlaşdırma dərəcəsinə

482. Qiymətləndirmə məqsədləri üçün əməliyyat xərcləri bölünür –

- şərti-sabit xərclərə
- kapital xarakterli xərclərə
- ✓ sadalananların hamısına
- şərti sabit və dəyişən xərclərə
- şərti-dəyişən xərclərə

483. Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodu zamanı hansı amilin nəzərə alınması vacibdir?

- torpaq amilinin
- idarəetmə amilinin
- ✓ risk amilinin

- bazarın konyukturasının
- kapital amilinin

484. İcarə üçün nəzərdə tutulan əmlak obyektinin gətirdiyi potensial ümumi gəlir necə hesablanır?

- ✓ illik icarə haqqı x icarəyə verilən sahə
- illik icarə haqqı + illik gəlir / icarəyə verilən sahə
- xalis əməliyyat gəliri / icarəyə verilən sahə
- xalis əməliyyat gəliri x icarəyə verilən sahə
- illik icarə haqqı / icarəyə verilən sahə

485. Əmlak obyektlərinin icarə bazarını hansı seqmentlərə bölmək olar?

- dövlət əmlakının icarə bazarı
- kommersiya daşınmaz əmlakının icarə bazarı
- ✓ sadalananların hamısı
- qeyri-kommersiya daşınmaz əmlakının icarə bazarı
- gizli icarə bazarı

486. Gəlirlərin müxtəlif növlərinin proqnoz hesablarının əsasında hansı göstərici durur?

- icarə haqqının müqavilə dərəcəsi
- ✓ illik icarə haqqı dərəcəsi
- icarə müqaviləsi
- reversiya dəyəri
- icarə haqqının bazar dərəcəsi

487. Gəlir yanaşmasının əsaslandığı gələcək gəlir növü hansıdır?

- potensial ümumi gəlir
- vergilərin ödənilməsinədək pul axını
- ✓ sadalananların hamısı
- xalis əməliyyat gəliri
- həqiqi ümumi gəlir

488. Gəlir yanaşması əmlakın qiymətləndirilməsinin hansı prinsipinə əsaslanır? -

- gözləmə prinsipi
- tələb-təklif prinsipi
- ✓ sadalananların hamısı
- rəqabət prinsipi
- tarazlıq prinsipi

489. Kapitallaşdırma əmsalı necə hesablanır?

- illik gəlir – qoyulmuş kapitalın dəyəri
- ✓ illik gəlir / qoyulmuş kapitalın dəyəri
- illik gəlir x qoyulmuş kapitalın dəyəri
- həqiqi ümumi gəlir / qoyulmuş kapitalın dəyər
- illik gəlir + qoyulmuş kapitalın dəyəri

490. Obyektdə mövcud olan yararlı materialların dəyəri hansı dəyər adlanır?

- ✓ util dəyəri
- istehlak dəyəri
- qalıq əvəzəmə dəyəri
- tam bərpa dəyəri
- əvəzəmə dəyəri

491. Qiymətləndirmə Standartları üzrə Beynəlxalq Komitənin başlıca vəzifələrinə aiddir?

- mühasibat uçotu və digər maliyyə hesabatlarında istifadə üçün dürüst ifadə olunmuş standartların və praktiki tövsiyələrin hazırlanması
  - ayrı-ayrı dövlətlərdən və təşkilatlardan daxil olmuş rəy və təkliflər əsasında standartlara düzəlişlər edilməsi
  - standartların şərh, qruplaşdırılması və tətbiqi sahəsində meydana çıxan ziddiyyətli məqamların aşkar edilməsi
- ✓ hamısı düzdür
- standartların ölkələrdə və milli təşkilatlarda yayılması, qəbul və tətbiq edilməsinə kömək göstərilməsi

492. Pul axınlarının diskontlaşdırılması metoduna xasdır:

- ✓ icarə şərtləri və məsrəflər üzrə fərqlərin hesablamada nəzərə alınmasına daha yaxşı imkan verir
- Birbaşa kapitallaşdırma metodu
  - Investisiya və ya investisiya qrupu texnikası ilə əlaqə metodu
  - Kapitallaşdırmanın ümumi əmsalının quruluşu metodu
  - kumulyativ ardıcılıq sıralanma metodundan istifadə edilir

493. Diskontlaşdırma proseduruna aid olmayan cəhət hansıdır ?

- ✓ investorun öz investisiyalarını geri qaytarmayacağını
- obyekt üzərində gələcək faydaların (gələcək gəlir axınlarının) cari dəyəri kimi müəyyənləşdirilir
  - investorun öz investisiyalarını geri qaytaracağını
  - bütün fikirlər diskontlaşdırma proseduruna aiddir.
  - investisiyalardan onu qane edən məbləğdə gəlir əldə edəcəyini nəzərdə tutur

494. Klassik bazar ölkələrində diskontlaşdırma metodlarına aşağıdakılar aiddir?

- ✓ hamısı düzdür
- Kumulyativ quruluş metodu
  - Kumulyativ düzülüş metodu
  - Diskont dərəcəsinin hesablanması əsas metodları
  - Müşahidə metodu

495. Daşınmaz əmlak obyektlərinə vəsait qoyuluşu riskləri aşağıdakılardan hansılar aiddir ?

- Dinamik risklər
  - Mütəmadi risklər
  - Statik risklər
  - Qeyri-mütəmadi risklər
- ✓ Hamısı düzdür

496. Reversiya dedikdə nə başa düşülür ?

- ✓ investisiya dövrünün sonuna investisiyaların qaytarılması barədə səlisməlumat nəzərdə tutulur.
- pul gəlirləri axını nəzərdə tutulur
  - pul gəlirlərinin diskontlaşdırılmış dəyəri başa düşülür
  - hamısı səhvdir
  - investisiya dövrünün əvvəlinə investisiyaların qaytarılması barədə səlisməlumat nəzərdə tutulur.

497. Pul axınlarının diskontlaşdırılması metodunun tətbiqinin əlverişliliyi amilləri aşağıdakılardan hansıdır?

- ✓ hamısı düzdür
- Qiymətləndirmə obyektinin kommertiya təyinatlılığı, onun fəaliyyət istiqamətlərinin genişliyi
  - Pul axını və xərclərin qeyri-sabitliyi (mövsümiliyi)
  - Qiymətləndirmə obyektindən gözlənilən pul axının həcmimin əsaslandırılmasına imkan verən göstəricilərin olması
  - Obyektin istifadəyə verilmə tarixi və onun yaşı

498. Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodundan .....

- investisiya (kapital qoyuluşu) dəyərinin müəyyənləşdirilməsində də istifadə edilir
- təkrar istehsal dəyərinin müəyyənləşdirilməsində də istifadə edilir
- əmlakın real bazar dəyərinin, həmçinin məhdud bazar şəraitində də dəyərin müəyyənləşdirilməsində istifadə edilir

- heç biri doğru deyil
- √ ayrı-ayrı yanaşmaların tərkibindəki metodların tətbiqi prosesində də istifadə edilir

499. Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodu....

- √ qiymətləndirilən obyektin dəyərini onun potensial mənfəətliliyi baxımından müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir
- qiymətləndirilən torpağın və onun üzərindəki obyektin dəyərini müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir
- qiymətləndirilən obyektin dəyərini mənfəətliliyi baxımından müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir
- qiymətləndirilən obyektin dəyərini vergiyə cəlb olunması məqsədilə müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir
- qiymətləndirilən obyektin bazar və inventar dəyərini müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir

500. Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodu nəyə əsaslanır?

- kapitallaşma dərəcəsinə və gözləmə prinsipinə
- √ üç dəyişkən kəmiyyətə – gəlirə, kapitallaşdırma əmsalına və dəyərdən istifadə olunmasına
- qiymətləndiricinin hesablamaları tam amortizasiya çıxılmaqla, qiymətləndirilən əmlakın yaxud aktivin təkrar istehsalı yaxud əvəz olunması xərclərinə əsaslanır
- oxşar əmlakların istifadəsindən gözlənilən gəlirlərin müqayisəsinə əsaslanır
- əldə olunan gəlirin, risksiz qurumlarda yerləşdirilməsindən əldə olunan gəlirlə müqayisəsinə əsaslanır